

Naročnina listu: --
 Celo leto . . . K 12—
 Pol leta . . . " 6—
 Četrť leta . . . " 3—
 Mesečno . . . " 1:20
Zunaj Avstrije: ----
 Celo leto . . . " 15—
Posamezne številke
 -- 16 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 18 vin,
 od 6redne petivrstice: pri
 večkratnih oznanilih velik
 -- popust --
"Straža" izhaja v pon-
deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo Maribor
 Koroška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure dopoldne.

Oklic cesarjev vsem narodom.

Naš cesar je dne 12. februarja izdal na vse avstrijske narode sledeči oklic:

Z božjo milostno pomočjo smo sklenili mir z Ukrajino.

Naše zmagonosno orožje in naše z neumorno vztrajnostjo zasledovana odkritosrčna mirovna politika sta obradili prvi sad obrambne vojne, vojevane za našo ohranitev.

Skupno s svojimi težko preizkušenimi narodi trdno upam, da bo po prvem za nas tako razveseljivem mirovnem sklepu trpečemu človeštvu kmalu podeljen splošni mir.

Pod vtisom tega miru z Ukrajino se obrača naš pogled poln simpatij onemu marljivemu mlademu narodu, v kojega srcu se je kot prvemu izmed naših sovražnikov vzbudil čut ljubezni do bližnjega in kateri narod je po v številnih bitkah dokazanem junaštvu še tudi imel za to dovolj poguma, da pred vsem svetom z dejanjem izrazi svoje boljše prepričanje.

Tako je torej ta narod kot prvi zapustil tabor naših sovražnikov, da v interesu kolikor mogoče hitre dosege sedaj skupnega velikega cilja združi svoja stremjenja z našo močjo.

Če sem se že od prvega trenu ka, ko sem zasedel prestol presvitlih prednikov, čutil združenega s svojimi narodi v sklepu, kot skala trdnem, da nam vsiljeno borbo izvojujem do dosege častnega miru, tedaj se čutim tembolj z njimi združenega v tej uri, ko je bil sedaj storjen prvi korak, da se udejestvi ta cilj.

Z občudovanjem in z ljubezni polnim priznanjem za skoro nadčloveško vztrajnost in brezprimerno požrtvovalnost svojih junaških čet kakor tudi tistih, ki vsak dan doma iz-

kazujejo nemanjšo požrtvovalnost, zrem poln zaupanja v bližnjo srečejšo bodočnost.

Vsemogočni naj nas nadeja blagoslovi z močjo in vztrajnostjo, da dosežemo ne samo za nas in za naše zveste zaveznike, ampak tudi za vse človeštvo končoveljavni mir.

Wilson odgovarja Czerninu in Hertlingu.

Predsednik Združenih držav Severne Amerike Wilson je imel dne 12. februarja v kongresu sledeči govor:

8. januarja mi je bila čast govoriti o vojnih ciljih, kakršne si misli naše ljudstvo. Angleški ministrski predsednik je dne 5. januarja govoril s sličnimi izrazi. Na ta dva govora sta odgovorila nemški državni kancelar dne 24. januarja in istega dne za Avstrijo grof Czernin. Razveseljivo je slišati, da se naša želja udejestuje tako kmalu, da se namreč izvršuje vsaka izmenjava naziranj o tem velikem predmetu pred ušesi vsega sveta.

Czerninov odgovor.

Odgovor grofa Czernina, ki je v glavnem naslovljen name na moj govor z dne 8. januarja, se giblje v zelo prijaznem tonu. On (grof Czernin) vidil v moji izjavi dovolj izpodbujevalno približevanje k razranjem svoje lastne vlade, da opraviči svoje prepričanje, da tvori moja izjava glede ciljev podlago za podrobnejši razgovor obeh vlad. Namignil je baje, da so bila naziranja, katera je izrazil, poprej meni naznanjena ter da sem bil takrat, ko jih je podal, že o njih obveščen. Glede tega se ga pa gotovo ni prav razumelo. Nisem prejel nobenega obvestila o tem, kar je nameraval povedati. Saj tudi ni bilo nobenega vzroka, zakaj bi naj bil z menoj zasebno stopil v zvezo. Popolnoma sem zadovoljen, da spadam k njegovim javnim poslušalcem.

Hertlingov odgovor dvoumen.

Reči moram, da je bil odgovor grofa Hertlinga zelo nedoločen in zelo zmeden. Poln je dvoumnih stavkov in ni jasno, kaj hoče. Glede tona se pa ta Hertlingov govor zelo razlikuje od govora grofa Czernina in sicer očitno z nasprotnim namenom. Žal,

da njegov odgovor potrjuje nesrečni vtis, katerega smo dobili izza konferenc v Brestu-Litovskem in približevanje v splošnih načelih ga ne vodi k nobeni praktični posledici. Brani se, da bi splošna načela uporabil za take bistvene točke, ki bi morale tvoriti vsebino vsake končoveljavne pogodbe. Hertling ne zaupa nobeni mednarodni akciji in nobenemu mednarodnemu posvetovanju. On sprejme, kakor je rekel, temeljno načelo javne diplomacije, toda zdi se, da vztraja pri tem, da naj to bo, vsaj v tem slučaju, omejeno na splošnosti in da bi se naj razna posamezna vprašanja o ozemlju, državnem vladarju, vprašanja, od kojih rešitve je odvisen sprejem miru od strani 23 držav, ki se sedaj nahajajo v vojni, ne razmotrivala in reševala v splošnih posvetovanjih, marveč ločeno in sicer od narodov, ki so vsled sosesčine neposredno pri njih udeleženi.

Hertling pritrjuje prostosti morja, toda dvomi o katerikoli omejitvi te prostosti vsled mednarodnih, v interesu svetovnega reda storjenih odredb. Rad bi videl z brezpogojnim veseljem, če bi izginile gospodarske ograje med posameznimi državami, ker bi ne bile na noben način ovira za stremjenja nemške vojaške stranke, s katero si prizadeva imeti, i kakor se zdi, dobre odnošaje. Tudi ne ugovarja zoper to, da bi se omejilo oboroževanje. Ta zadeva se bo, kakor on sodi, sama od sebe rešila vsled gospodarskega položaja, ki bo nastal po končani vojni. Zahteva pa, da se morajo Nemčiji vrniti kolonije brez vsakih razmotrivanj. Govoriti noče z nikomur drugim kakor z zastopniki Rusije o tem, kaj se naj zgodi z narodi in deželami baltiškega ozemlja, noče govoriti z nikomur drugim kakor s francosko vlado o „pogojih“, pod katerimi bi se naj izpraznilo francosko ozemlje. Kaj bi se naj zgodilo s Poljsko, hoče govoriti le samo z Avstro-Ogrsko. Kakor ga razumem, hoče prepustiti rešitev vseh vprašanj, zahtevajočih balkanske države, samo Avstro-Ogrski in Turčiji, in pogodbe, katere bi se morale skleniti glede neturških narodnosti, ki sedaj pripadajo k otomanski državi, prepušča le samo turškim oblastim.

Zahteve Amerike.

Gre za svetovni mir. Kar mi hočemo, je nova ureditve narodov, zgrajena na dalekovidnem, vse obsegajočem temeljnem načelu pravice in pravičnosti, nočemo miru s šivi in krpami. Mogoče je, da grof Hertling tega ne vidi ali ne razume. Ali se živi s svojimi mislimi res v kakem preteklem svetu? Ali je sklep nemškega državnega zbora dne 19. julija popolnoma pozabil ali ga pa namenoma noče videti? V imenovanem sklepu je govor o pogojih za splošen mir,

LISTEK.

Kronovina Štajerska.

(Konec.)

Štajerske dežele niso ustvarile morda naravne potrebe ali enotnosti ljudstva, ki je vsled pomenevanja prenehala in je slovenska zemlja postala dvojezična, tudi ne kaka vojna in slovesni sklep miru marveč čisto slučajno vzroki: podedovanje, ženitev, nakup. Tako je okoli l. 1055 mejni grof Otokar Travenški podedoval po svojem sorodniku meimem z. o. G. Gottfriedu veliko zemlje na Gornjem Štajerskem in Nižje Avstrijskem, cesar Henrik III. pa ga je imenoval še za grofa karantanske marke na Gornjem in Srednjem Štajerskem. Njegov glavni sedež je bil v mestu Steier, po katerem je dežela dobila ime, t. j. zemlja mejnega grofa v Steierju. Od Spodnje Štajerske je svet med Muro in Dravo z Dravinjsko dolino okoli Konjice, potem z okolico Laškega trga imel krat karantanskega vojvoda Bernard, ki je imel svoj sedež na mariborskem gradu. L. 1148 je umrl na križarski vojni in ni zapustil otrok, njegova ogromna posestva podeduje sorodnik njegove žene Kunigunde Otokar Travenški, dočim je ptujska okolica bila last solnograških nadškofov, Savinjska dolina je pa kot posebna grofija spadala h Koroški, enako Mislinjska dolina, svet med Bočem, Savo in Sello pa je Hema Pilštanjnska sporočila samostanu v Krki na

Koroškem ter je pozneje prešel v last Krške škofije in solnograške nadškofije. L. 1180 je zemlja Otkarja Travenškega bila povzdignjena v vojvodino, a k tej vojvodini je spadal le še en del današnje Štajerske. Ob tej priliki se je zgodila važna državopravna sprememba z našo deželo. Cesar Friderik Rdečebralec jo je ločil od Bavarske, s katero je bila poprej združena in sicer zato, ker se mu je bavarski vojvoda Henrik bil izneveril. Torej se je upravna skupina morala umakniti višjim ozirom, dasi je zveza z Bavarsko imela že historično pravo, nastala je že pred Karolom Vel. ko so Slovenci v boju z Avari prišli v odvisnost Bavarcev. Kako nebi ste o to sprememljivo so takrat smatrali vladarji sami skupine dežel, je razvideti iz tega: Leta 1186 je na Jurjevi gori ob Anizi bilo slovesno določeno, da Štajerska in Avstrija morata ostati v enih rokah, takrat je namreč bolelni zadnji Travenški gospod določil za svojega dediča avstrijskega vojvoda, Babenbenžana Leopolda. A ker je ta imel več sinov, so kratkoma lo razveljavili tisto določbo in eden izmed sinov (Leopold III.) je dobil Štajersko. Slovenjegraška okolica se je priklopila Štajerski šele l. 1362, celjsko okrožje pa šele po izumrtju celjskih grofov (l. 1453) po velikem prelivanju krvi.

Štajerska dežela se je torej kot celota le počasi in precej pozno izemila iz čisto slučajnih feudalnih razmer. Spodnja Štajerska je le nekaj nad 400 let združena z ostalim delom uprava in državopravne razmere pa so se še posebej spreminjale. Naravno nepomiljivo je, rači teh davno rokovanih feudalnih pravice krčevito se držati sedanjih kronovinskih mej, ko je država sama v prejšnjih stoletjih

večkrat spreminjala upravo ter je zlasti od 16. stoletja Koroško, Kranjsko in Štajersko strnila v enoto, v t. i. Notranjo Avstrijo. Po smrti Ferdinanda I. (1564) so se dedne habsburške dežele razdelile v tri skupine — pravcati trikotnem Dežele: Štajerska, Koroška, Kranjska z Gorico, Trstom in Istri so tvorile t. i. Znotranjo Avstrijo. Kakor povdarja najbovejši zgodovinar znotranjeavstrijske uprave, Thier, v Arhivu za avstrijsko zgodovino (zv. 105, l. 1916), je notranjeavstrijska skupina občila popolno državo v pravno samostojnost, dasiravno bi takrat z ozirom na turško nevarnost pričakovali čim tesnejšo zvezo z ostalimi skupinami in z rimsko-nemškim cesarstvom. In ta samostojnost je trajala še takrat, ko so se imenovane dežele zopet združile z glavno linijo. Dočim je sedaj slovenski in nemški del Štajerske le slučajno zliman v enoti, pa so zgodovinske potrebe opetovano kazale na jug — na Hrvate.

Z elementarno silo je švignila na dan misel narodne in državne samostojnosti proti nezaslišani frankovskemu nasilstvu v 9. stoletju, oblast hrvaških kraljev je nekaj časa segala na danasnje Sp. Štajersko, čez Medjimurje preko Mure do Pečana. Ne samo etnografično, marveč celo izrecno po imenu hrvaška plemena so se naselila po današnjem Gornjem in Srednjem Štajerskem ter po Koroškem. Ko so pozneje hude krize in vojne izpraznile naše kraje, od spodaj pa je pritiskala turška sila, se je na tisoče Hrvatov in Srbov naselilo v naše kraje; celo Mursko in Dravsko polje je posejano z hrvaškimi in srbskimi doseljenci: enako osirani Boča kraj Smarja. Velevažni izvolitvi Ferdi-

ne pa o narodnem razširjenju ali pa o sporazumljenju od države do države.

Od česa je odvisen svetovni mir.

Svetovni mir je odvisen od pravične rešitve vseh raznih vprašanj, katera sem pred kratkim navedel v poslanici na kongres. Samoumevno nisem mnenja, da je svetovni mir odvisen od tega, če se sprejme kakšna določena skupina predlogov o načinu, po katerem bi se naj rešila ta vprašanja. Kar jaz mislim, je samo to, da se tičejo ta vprašanja, vsako zase in vsa skupaj vsega sveta in da se, ako se ta vprašanja ne rešijo v duhu nesebične in pod nobenim vplivom stoječe pravičnosti, z ozirom na želje naravne pripadnosti in narodnih zahtev, kakor tudi z ozirom na varnost in duševni mir prizadetih narodov ne more doseči trajen mir.

Ta vprašanja se ne morejo razmotrivati ločeno drug od drugega in v ločenih kotih. Nikogar se ne sme izključiti. Karkoli se tiče miru, se tiče tudi človeštva in kar je poravnano z vojaškimi silami, ni nikakor poravnano, če je bilo izvršeno na krivičen način. Pričeti bi se moralo kmalu zopet znova.

Pravica o samoodločbi narodov.

Narodne zahteve se morajo upoštevati in narodni se naj vladajo samo tako, kakor sami privolijo. Pravica samoodločbe ni samo kaka fraza, marveč je zapovedujoče temeljno načelo delovanja, temeljno načelo, katero bodo v bodoče državni prezirali le samo na svojo lastno nevarnost. Ne moremo imeti splošnega miru le zaradi tega, ker ga zahtevamo ali pa vsled pogodb na kaki mirovni konferenci. Miru se ne more skropiti iz ločenih pogodb med mogočnimi državami. Vsi udeleženci te svetovne vojske se morajo zbrati pri rešitvi vsakega vprašanja, pri katerem so kakorkoli udeleženi; zakaj to, kar iščejo, je mir, za katerega moremo mi vsi skupno jamčiti in vzdrževati. Vsaka posamezna zveza mora biti podrejena splošni sodbi, če je dobra in pravična in če je delo pravičnosti, in ne morda kaka kupčija med vladarji držav.

Amerika se ne vmešava v evropske zadeve.

Zedinjene države Severne Amerike nimajo nobenega povoda, da bi se vmešavale v evropske zadeve ali da bi nastopale kot razsojevalec v evropskih teritorialnih sporih. Nečastno bi bilo za nje, če bi se posluževale kake notranje oslabeledosti ali razčlora, da bi svojo voljo narekivale kakemu drugemu narodu. Radevolje bodo sprejele, če se jim bo napravilo razumljivo, da rešitve, katere so one predlagale, niso najboljša in najtrajnejša. So pač zgolj njihova začasnica skica temeljnih načel in načina, kako bi se ta morala uporabljati. Zedinjene države so pa posegle v to vojsko, one so hote ali nehote prizadete vsled krivic in trpljenja, katere so vojaški gospodarji Nemčije prizadeli miru in varnosti človeštva, in mirovni pogoji zadenejo Zedinjene države skoro ravno tako kakor kak drug narod, ki ima vodilno vlogo za vzdrževanje civilizacije. Do miru ni nobenega pota, dokler niso odstranjeni vzroki te vojske in onemogočen povratek, kolikor se pač da doseči. Ta vojna je imela svoje korenine v neupoštevanju pravic malih narodov in ljudskih plemen, ki jim je manjkalo edinosti in

moči, da bi bili dosegli svoje zahteve, svojo državno pripadnost in svojo lastno obliko političnega življenja. Skleniti se sedaj morajo obvezne pogodbe, ki bodo v bodoče onemogočale take razmere in te obveznosti morajo biti podprte z združeno močjo vseh narodov, ki ljubijo pravičnost in ki hočejo, da se pravičnost vzdrži za vsako ceno.

Czernin jasno vidi temeljna načela za mir.

Zdi se, da vidi grof Czernin z jasnim očesom temeljna načela za mir in da jih ne zatamnjuje. Vidi da je neodvisna Poljska, ustvarjena iz vseh nesporno poljskih prebivalstev, zadevi evropskega sporazuma in se kot tako naravno tudi mora priznati; nadalje, da se mora Belgija izprazniti in zopet upostaviti, vseeno, kakšne žrtve in priprave in to zahtevalo; nadalje, da je treba zadovoljiti narodna stremjenja, še celo v lastni državi (v Avstro-Ogrski) v skupnem interesu Evrope in človeštva. Če molči o vprašanjih, ki zadevajo interese in namere njegovih zaveznikov v večji meri, kakor Avstro-Ogrske same, je le samo naravno, ker je, kakor se mi dozdeva, prisiljen, da v teh slučajih kaže na Nemčijo in Turčijo. Ker spoznava in priznava važne principe, ki pridejo v poštev in potrebo, da jih odkritosrčno udejstvi, naravno priznava, da sprejme Avstro-Ogrska vojne cilje, katere so označile Združene države, z manjšo težkočo, kakor je to možno Nemčiji. Bržčas bi bil šel še dalje, če se bi mu ne bilo treba ozirati na zvezo Avstro-Ogrske in na njeno odvisnost od Nemčije. Preiskava, je-li bo mogoče obema vladama napredovati v tej izmenjavi naziranj, je nejasna.

Temeljna načela.

Temeljna načela, ki se naj uporabijo, so sledeča:

1. Vsak del končnoveljavne pogodbe mora temeljiti na pravici in na taki poravnavi, da bo zavarovan trajni mir.

2. Narodi in pokrajine se ne smejo od enega državnega gospodstva porivati k drugemu, kakor če bi se šlo le samo za reči ali kamne pri kaki igri.

3. Vsaka rešitev vprašanja o ozemlju, ki je nastalo vsled vojne, se mora izvršiti v smislu in v korist prizadetih prebivalcev, ne pa kot sporazum ali poravnava zahtev med nasprotujočimi si državami.

4. Vse jasno orisane narodne zahteve se morajo zadovoljiti kakor le mogoče daleč in razsežno, ne da bi se sprejeli novi ali ovekovečili stari elementi razpora in nasprotstva, ki bi kmalu zopet motili mir Evrope in vsega sveta. Na podlagi teh načel se lahko razpravlja o splošnem miru. Dokler pa ni zavarovan takšen mir, se mora vojna nadaljevati. Ta načela so že, kolikor moremo presojati, povsod sprejeta, le od voditeljev nemške vojaške stranke ne, ki je za pridobitve ozemlja. Če so bila kje drugod zavržena, niso bili ugovarjajoči zadostno številni ali uplivni, da bi bili mogli uveljaviti svoj glas. Žalostno je, da ta nemška vojaška stranka hoče in more milijone ljudi tirati v smrt, da prepreči to, kar smatra ves svet za pravično. Ne bi bil pravi govornik prebivalstva Zedinjenih držav, ako bi še enkrat ne povedal, da nismo posegli v to vojno zaradi kakega majhnega povoda ter da ne moremo nikdar kreniti s pota, ki smo ga

načeloma nastopili. Naši pomožni viri so sedaj deloma mobilizovani in ne bomo mirovali, dokler se to ne zgodi v celoti. Naše čete se bodo naglo poslale na fronto in naše pošiljatve bomo še pospešili. Vso svojo moč bomo v tej vojni zastavili za svobodo, za osvoboditev od ogroževanja in za osvoboditev od poskusov, naperjenih po nadvladju, samopašnih skupin avtokratičnih vladarjev.

Naj so težkoče in sedanje delne zakasnitve še take, mi smo v svoji moči neodvisnega dejanja nepremagljivi in pod nobenimi pogoji ne moremo pritrčiti, da bi živeli na svetu, katerega vladajo spori in nasilje. Smo mnenja, da je naša lastna zahteva po novem svetovnem redu, v katerem bodo vladali pamet, pravica in splošni interesi človeštva, tudi zahteva omlakanega človeštva. Brez tega novega svetovnega reda bi bil svet brez miru. Ker smo pač položili roko na izvršitev te naloge, ne bomo več odjenjali. Upam, da mi ni treba pristavljati, da ni nobena beseda, katero sem izrekel, mišljena kot grožnja. Kaj takega bi mišljenju našega ljudstva ne odgovarjalo. Govoril sem tako le zaradi tega, da naj ves svet pozna resnično mnenje Amerike, da bi ljudje naj povsod vedli da naša strast za pravičnost in samovladje ni le samo prilična strast v besedah, marveč je taka, katera se mora zadovoljiti, ko bo spremenjena v dejanja. Moč Združenih držav Severne Amerike ni ogroževanje za noben narod in za nobeno ljudstvo. Uporabljala se ne bo nikdar v napadalne namene ali v namene, ki bi služili sebičnim interesom, marveč izvira iz svobode in se nahaja v službi svobode.

Odmev miru na vzhodu.

Mir z Ukrajino in konec vojnega stanja z Rusijo je vzbudil po svetu različen odmev. V osrednjih državah je ta odmev povečini bil radosten, toda primešana mu je bila bridka kaplja negotovosti glede na Rusijo, ki ni sklenila formalnega miru, marveč je po boljševiskem lisjaku Trockem samo odpovedala vojno stanje, vsa nerešena vprašanja — in nerešena so sploh vsa vprašanja — pa je odložila in zavrnila na splošno mirovno konferenco.

Iz krogov četverosporazuma sta se oglasila dva avtoritativna glasa, in sicer 12. februarja. Angleški prestolni govor je kratko povdarjal, da je nemška vlada pustila v nemar vse pravične angleške zahteve po popravni storjenih zločinov in po jamstvu, da se ne bodo več ponovili; zato je treba vojno nadaljevati z vso močjo.

Predsednik Zedinjenih držav se je malo podrobneje pečal s sklenjenim mirom na vzhodu ne da bi naravnost njega kritiziral ali proti njemu polemiziral. Prvo mirovno načelo Wilsonovo je: Svetovna vojska se mora končati s svetovnim mirom, katerega morajo skleniti vse 23 vojskujoče se države. Vsak poseben mir je le mir šivov in krp. Resničen in trajen mir mora biti splošen. Vsi udeleženci se morajo zbrati pri rešitvi vsakega

namenda avstrijskega za hrvaškega kralja 1. jan. 1527 je že prej dolga vrsta dogodkov pripravljala pot. Realna potreba in sila je združila Hrvaško in Stajersko v 16. stoletju pri ustanovitvi na vzdrževanju vojaške granice. Ko so se razmere spremenile, se je zopet opustila vojaška granica, a če dejanske potrebe v interesu varstva države same zahtevajo, da se napravi na jugu velika državna skupina, ne smejo stati na potu malenkostne deželne meje. Ako merodajni faktorji niso imeli pomisleka, iz živega mesa hrvaške kraljevine izrezati lepega Medjimurja in Reke, naj se tudi ne obotavljajo, združiti to, kar spada skupaj.

Kakor je morala pasti nadvlada graščakov, tako bo morala pasti nadvlada privilegiranih narodov in če so v prejšnjih fevdalnih razmerah, ko je le vladar in graščak bil državotvorni činitelj ter je s podložniki in zemljo razpolagal kakor z robo, vključ vseh konservativnosti nastopale večkrat iz neznatnih vzrokov važne mejne, upravne in državopravne spremembe v posameznih deželah, bilo bi naravnost nemno iz starokopitne trme in sovražnosti do ljudstev, ki tirjajo svojo pravico, držati se v fevdalizmu zverženega okvira deželnih mej.

Slovenec ste v tej deželi dovolj ugrenili življenje. Ravnali ste zmiraj z nami kot tujci. Mi smo siti vaših krivic. Ko bi bili pravični nasproti nam, bi lahko še naprej živeli skupaj kot bratje, če pa nam ne priznate nobenih pravic, je boljše, da gremo narazen. Razmere v deželnem zboru so že zadnja leta pokazale, da ne sodimo več skupaj. V tej deželi človek sme v uradu in pri železnici govoriti italijansko, francosko itd., le če zineš domačo slovensko besedo, bodi pripravljen, da te nahruli naduti nemški uradnik. Taka dežela ni naša domačija, ampak sužnost.

Po nerazrušljivem naravnem zakonu ima vsako ljudstvo pravico, razvijati svoje zmožnosti ter si obračati v prid kulturne pridobitve človeštva, barbarstvo ter vsem pojmu pravice in humanitete nasprotno je, brez vsakega tehtnega vzroka nalašč

vzdrževati zastarele in nenaravne „okvire“, ki onemogočujejo napredek ljudstva.

Vojna spominska knjiga pešpolka št. 87.

Spodnještajerski pešpolk „Baron Succovaty št. 87“ namerava izdati vojno spominsko knjigo, katere namen je, seznaniti najširšo javnost z delovanjem tega polka v svetovni vojni in znamenitimi čini posameznikov. Dolga vrsta vzvišenih slavnih del 87. pp. naj se v besedi in sliki ohrani in ovekoveči popolno in pregledno nam in znanecem.

Uredništvo knjige želi prinesti, če le možno, sliko vsakega polkovnega člana, ki je v svetovni vojni sodeloval, najsibo v skupinski ali pa v posamezni sliki.

Da postane ta spominska knjiga čim popolnejša, se nujno naprošajo vsi častniki 87. pp. in vse moštvo, tudi oni, ki so mu svojčas pripadali, kakor tudi družine, sorodniki in znanci padlih, v vojni umrlih, ranjenih, pogrešanih, invalidnih ali vjetih, — raj z dopišiljanjem materijala omogočijo uredništvu, da reši popolnoma svojo nalogo.

V poštev pridejo: Zapiski, dnevniki (četudi le odlomki), beležke, zanimive vojnopoštne dopisnice in pisma, poročila o junaštvih in izvrstnih službovanjih častnikov in moštva, slike odlikovanih, padlih ali invalidnih pripadnikov polka, skupinske slike vojnih oddelkov, rodnih formacij, nadomestnih stotnij, risbe, skice, slike, karikature, posnetki fronte in strelnih jarkov, trona iz časov preosnavljanja, nekrologi padlim častnikom (posebne vrednosti, ako sestavljeni od tovarišev njihovih zadnjih ur, dni ali tednov), posnetki plena ali sicer spomina vrednega materijala, resni in šaljivi vojni dogodki v prozi in v poeziji, opisi pokrajine, ki so postale v vojni znamenite (za naš polk pridejo zlasti v poštev Doberdobska planota, Komen-Lokvice, Škabrijel, Sv. Gora, obmejna krajina na planoti La-

varone).

Slike častnikov in praporščakov, polkovne bojne in vojaške pesmi, priobčitev vojaških dovtipov in rekov, dobrih vojaških anekdot ter v polku nastalih, oziroma udomačenih rečenice.

Ves materijal se po uporabi vrne pošiljatelju nepokvarjen. Radi tega naj vpošiljatelj posamezne komade opiše in opremi s približnimi znaki, da se izključijo zamenjave.

Ako se gori omenjeni materijal ali trofeje podarilo, se sprejmejo hvaležno za polkovni muzej. A namemba naj se doda primerno vsakemu predmetu.

Računa se tudi na dopošiljatev vsakojakega materijala iz časa mednarodnega zasedenja Krete in Skadra, katerega se je udeležil 2., oziroma 4. baon 87. pešpolka.

Pošiljatve naj se naslovijo na poveljstvo nadomestnega baona pešpolka št. 87 (uredništvo Vojne spominske knjige) v Celju.

Pri 87. pešpolku so se junaško bojevali tudi Stajerci pp. in 47 in strelskega polka št. 26, Kranjci pp. 17, lovci 7. in 9. baona, Primorci pp. 97 in strelskega polka št. 5, dunajski črnovojniki, Ogri 11. in 24. lovskega baona, Hrvatje pp. 96, Moravci pp. 99, gornje- in nižjeavstrijski strelci, marškompanije pp. 89 (Galicijska) in ogrskega pp. št. 23, deloma neposredno v vrstah, deloma v zvezi 87. pp., ter mnogi drugi v stiku stemi, s čimur so zanimani na činih svoji dragih očetov, soprogov in sinov še širši krogi.

Vsakdo naj tu sodeluje, nobenega ni mogoče pogrešati!

Spomnite se vdov in sirot junakov pri Lipni, Czernelci, na Doberdobo, pri Lokvici, na hribu Sv. Gabrijela, ter pomoči potrebnih invalidov, ki se daji za varnost vaših domov svoje zdravje!

Žrtvujmo tudi mi, ki nam je prinesla vojna furija, za one, ki so žrtvovali najdragocenejšo, kar so imeli!

Uredništvo „Spominske knjige 87. pešpolka (c. in kr. nadomestni bataljon) v Celju.

vprišanja. Le tak mir je splošen in trajen, ki za njega jamčijo vsi in ga tudi vzdržujejo vsi. Vsaka posamezna zveza se mora podvreči splošni sodbi. Po temakem bi bila naša mirovna pogodba z Ukrajino le v toliko veljavna, v kolikor jo bo potrdila splošna mirovna konferenca.

V tem se Wilson zloga s Trockim. Trockij namreč ni hotel podpisati nobene formalne mirovne pogodbe z osrednjimi državami, temveč smatra za rešitev spornih točk merodajno splošno mirovno konferenco.

V Nemčiji so pa drugega mnenja. Centrov glasilo „Germania“ piše: „Trockega izjava (dne 10. februarja) je enostransko dejanje ruskih mogotcev, ki nas ne veže na noben način. Za nas pravomočno ostane vojno stanje. Če ni za nas s Trockijevo izjavo rešena vojaška stran mirovnega vprašanja, velja to tembolj o političnih problemih, načelih v Brestu Litovskem Rusi jih namenoma puščajo nerešene. Usodo Litve, Kuruonske in Poljske hočejo očitno izročiti splošnim mirovnim pogajanjem v upanju, da tamkaj dobijo v dosego svojih ekstremnih zahtev podporo nekdanjih zaveznikov prejšnje carske države. To je nevarnost, kateri se je treba pravočasno upirati. Kakor hitro mogoče moramo samoodlobo narodov — Litve, Kuruonske in Poljske — udeležiti, izvršiti izgradbo njihove državne samostojnosti, ustroj njihove samouprave, skratka vse storiti, kar smo obljubili.“ Temu vprašanju sedaj tudi veljajo razgovori v nemškem glavnem stanu, katerih se udeležujejo poleg Hindenburga in Ludendorffa tudi Hertling in Kühlmann. Ustvariti hočejo dovršena dejstva, pred katerim bi naj potem križemrok stala mirovna konferenca. To je poleg Belgije ena izmed glavnih zavornic evropskega miru.

Od avstrijske strani ni te zavornice. Saj stoji proti Veliki Rusiji samo nemške čete in ona pereča vprašanja o baltskih pokrokih zadevajo Rusijo in Nemčijo. Avstrija ima proevropske roke napram oni velesili, ki sedaj odločuje o vojni in miru, napram Ameriki. Govor Wilsonov je spravljiv in umerjen. Njegova temeljna načela so taka, da se da o njih razpravljati. Wilsonov mir je mir narodne samoodlobe in narodne pravičnosti. Zakaj ne bi Czernin segel v roko, ki se mu ponuja preko Oceana?

Zborovanje slovensko-štajerskih obrtnikov.

Maribor, dne 13. februarja.

V Narodnem Domu so se danes zbrali delegati zadrug, združenih v Zvezi južnoštajerskih obrtnih zadrug. Prišli so v lepem številu. In to niso bili samo ljudje, ki pridejo na zbor, da tako omogočijo sklepčnost, ampak to so bili res faktorji, kateri so se s polnim srcem zapisali ideji: Povzdigniti slovensko obrtništvo na višek in ga pripraviti na oni srečni dan — ki se nam bliža z velikimi koraki.

Zborovanje je otvoril predsednik Zveze g. Zupanc. Pozdravil je došle delegate, zastopnika Jugoslovanskega kluba dr. Verstovška, zastopnika časopisja in goste. Podal je nato zanimivo poročilo o delovanju Zveze, o stanju slovenskega obrtništva, o njegovih zahtevah ter o nalogah, ki čakajo slovensko obrtništvo v bodoče. Poročilo, ki je bilo v vsakem oziru res pravi program slovenskega obrtništva, je bilo sprejeto z odobravanjem. V Zvezi je včlanjenih 15 zadrug. Zveza šteje 2039 članov. Predsednik se spominja slovenskega mecena, prerano umrlega g. Gajšeka, ki je zapustil slovenskim obrtnikom lepo svoto. O stanju blagajne je poročil blagajnik g. Lovro Petovar.

Debate o delovanju Zveze sta se udeležila: g. Petovar, ki je povdarjal, da je treba pridobiti vse slovensko-štajerske obrtne zakruge za vstop v Zvezo, in g. Volk iz Šoštanja, ki je podal zanimivo sliko, kako „tržijo“ graški gospodarji s sukanecem. Meseca oktobra so že v Gradcu obljubili, da bodo poslali sukanec v Šoštanj, a ga še do danes ni. Pač pa je prišlo deset čopisov v tej zadevi, in to je tudi vse.

Pri točki: volitev v odbor, predlaga g. Perger, da se naj izvoli stari odbor. Sprejeto.

Nato je dobil besedo državni poslanec dr. K. Verstovšek, katerega so navzoči navdušeno pozdravili. G. poslanec je najprvo sporočil zborovalcem pozdrave Jugoslovanskega kluba. Do sedaj se je za slovensko obrtništvo pri nas bore malo storilo. Mi moramo z vsemi silami pomagati povzdigniti slovensko obrtništvo in trgovstvo, predvsem malega in srednjega rokodelca, obrtnika in trgovca. Slovenski obrtnik mora postati stebel našega naroda, posebno o. meji, kakor, če dosedaj nemški trgovec stebel nemštva. Judeževi groši pokvarijo marsikaterega dobročutečega Slovenca, da se prelevi v nemškutarja. Tega ne sme več biti. Slovenskemu obrtništvu moramo prisrčbeti pogoje za obstanek in napredek. Skrbeti moramo, da bo tudi slovensko obrtništvo deležno vseh podpor in drugih ugodnosti, ki jih dobijo nemški obrtniki. Po vojni bo položaj obrtništva čisto drugačen. Treba nam je torej že sedaj delati načrte za povzdigo tega velevažnega stanu in predvsem skrbeti, da ga osamosvojimo in pripravimo za ono veliko nalogo, ki ga čaka v bodoči Jugoslaviji.

Zahteve slovenskega obrtništva je govornik na kratko šķiciral sledeče:

1. Zahtevati moramo takoj sedaj, da bode dala vlada in vojaška uprava po vojni tudi slovenskim obrtnikom na razpolago stroje, kateri se sedaj v veliki meri nanajajo v raznih eraričnih obratih.

2. Slovenskoštajersko obrtništvo (Zveza) si mora ustanoviti strokovno glasilo.

3. Ustanoviti si mora stalno pisarno in stalnega tajnika.

4. Zasigurati si moramo že sedaj dobavo surovin.

5. Obrtniki se morajo sami malo bolj pobrigati: potrebne oprostivte od vojaške službe.

6. Organizacijo je treba poglobiti in jo razširiti v vsak kraj; skrbeti in delovati na to, da bo vsak slovenski rokodelca, trgovec in obrtnik član naše organizacije.

7. Skrbeti moramo za cenen kredit; utrditi moramo v ta namen obstoječ denarni zavod v Celju.

8. Tudi slovenski obrtnik mora biti deležen kredita, ki se bo dobil po vojni iz 100milijskega fonda, ki ga je sklenil državni zbor v pomoč obrtništvu.

9. Skrbeti je treba za izšolanje obrtnikov in za dober naraščaj.

10. Slovenski obrtniki morajo dobiti besedo tudi v obrtno-pospeševalnem zavodu in v vsen deželnih in državnih zastopstvih, kjer gre za obrtniški stan.

11. Zahtevati moramo lastnega združnega inštruktorja.

12. Skušati si ustanoviti v Celju svoj lasten dom.

Napravimo si načrt za veliko in dobro organizacijo slovenskega obrtništva na Slovenskem Štajerju. Prisel bo — kar Bog da! — prav kmalu čas boljše in srečnejše bodočnosti jugoslovanskega obrtništva. Jugoslovanski klub hoče stati obrtništvu ob strani in mu pomagati do napredka. — Govoru je sledilo splošno odobravanje in pritrjevanje.

Predsednik g. Zupanc se je zahvalil dr. Verstovškemu in Jugoslovanskemu klubu sploh za izdatno pomoč.

G. Zadravec iz Središča je povdarjal, da naj bo naloga slovenskega obrtništva in posebej še Zveze, da se ne bo toliko našega obrtniškega naraščaja raznarodilo. Obrtniška organizacija mora raztegniti svoje moči do zadnje hišice slovenskega obrtnika.

Deželni poslanec dr. Kukovec pozdravlja zborovanje in povdarja potrebo organizacije.

G. Petovar je nato prečital resolucije, v katerih se zahteva:

1. Ustanovitev trgovske in obrtne zbornice v Celju za Slovenski Štajer.

2. Slovenskega združnega inštruktorja in združnega inšpektorja za Spodnji Štajer, primerno slovensko zastopstvo v državnem obrtnem svetu, tretjino zastopnikov v deželnem zavodu za pospeševanje obrti v Gradcu.

3. Slovenskim obrtnikom in njihovim organizacijam se naj da na razpolago dovolj surovin, živil in drugih potrebščin. Slovenske obrtnike, ki so neobhodno potrebni, se naj oprosti vojaške službe.

4. Občni zbor izreka trgovski in obrtni zbornici v Gradcu vsled zapostavljanja slovenskih obrtnikov svoje nezaupanje; obenem protestira proti krivični sestavi štajerskega obrtnopospesovalnega zavoda v Gradcu.

5. Občni zbor izreka Jugoslovanskemu klubu in posebej še poslancu dr. Verstovškemu za vzorno zastopanje koristi slovenskega obrtništva svojo popolno udanost in zahvalo.

6. Občni zbor izreka slovenskim deželnim poslanecem svojo popolno udanost in zaupanje.

Resolucije, ki so bile enoglasno in z navdušenjem sprejete, bo dr. Verstovšek izročil Jugoslovanskemu klubu, da jih predloži na primernem mestu.

G. Horvat iz Središča navdušuje male obrtnike za organizacijo in slika današnji položaj domačih rokodelcev.

G. Volk opisuje, kako delijo Gradčani sukanec na Slovenski Štajer. V Gradcu je sukanec dovolj, a nam ga ne dajo. Sukanec, ki bi morali dobiti Spodnještajerci, ostane v Gradcu in v ostalih delih Nemškega Štajerja.

Nek zborovalec opisuje, kako nek graški trgovec prodaja sukanec, za katerega je (za posamezno štrono) nastavljena cena 32—36 v, po 5 K hrvatskim Židom, ki ga potem prodajajo po 6 K na Štajersko. (Klici: Škandal! Tako delajo v Gradcu!)

Ko se je še oglasilo nekaj udeležencev k besedi, je g. Zupanc zaključil lepo uspelo zborovanje z željo, da se homo na prihodnjem obnem zboru sešli za srečnejši in veselejši v samostojni jugoslovanski domovini. (Živahno odobravanje. Klici: Živela naša Jugoslavija!)

Po zborovanju je še g. Rebek iz Celja opisal zgodovino (25letnico) gibanja in organizacije slovenskega obrtništva na Slovenskem Štajerju. Ob koncu je predlagal naslednjo izjavo, katerega je bila sprejeta med viharnimi živijo-klici:

„Slovenski obrtniki Slovenskega Štajerja, zbrani na sestanku v Mariboru dne 13. svečana 1918, izrekajo popolno in neomejeno zaupanje Jugoslovanskemu klubu, osobito njega predsedniku g. dr. Koroškemu, in v popolnem obsegu odobravanje deklaracijo z dne 30. maja 1917, to je enotno jugoslovansko državo, v kateri imajo biti združeni Slovenci, Hrvati in Srbi pod habsburškim žezlom. Slovenski obrtniki vidijo le v tem svoj nadaljni obstoj in napredek, da bo-

doča jugoslovanska država stori za obrtništvo na jugu monarhije to, kar dozdajšnji režim ni hotel storiti.“

Go-podarstvo mariborskega mestnega magistrata.

Minuli teden se je moral zagovarjati pred mariborsko poroto bivši pomožni uradnik mariborskega magistrata Otmar Roba, obdolžen uradnega poneverjenja, oziroma goljufije. Roba je bil dodeljen mestni komisiji za preživljanje in je v tej lastnosti ponaredil veliko število plačilnih pol za preživljanje na izmišljena imena ter dvigal sam denar. Te svoje manipulacije je Roba nadaljeval eno celo leto in na ta način škodoval mariborsko mestno občino, oziroma državno blagajno za okroglih 20.000 K. Porotno sodišče je mu prisodilo tri in pol leta težke ječe.

To je suho dejstvo, ki nas ne bi dalje zanimalo, ker se podobne stvari dogajajo dan za dnevom. Toda tu je izvanreden slučaj, ki zasluži, da se pobavimo ž njim obširneje in preko katerega naša javnost nikakor ne sme preiti molče na dnevni red. Dogaja se pogostoma, da blagajnik ali uradnik, ki ima sicer posla z denarnim poslovanjem, pozabi svoje dolžnosti in poneveri njemu zaupan denar ali zlorabi na kak drug način svoj službeni položaj. Povsem osamljen pa je slučaj, da bi mogel navaden pisarniški pomočnik zadržati tako veliko uradno poneverjenje in svojo manipulacijo tako dolgo nadaljevati. Da je bilo Robu to mogoče, je le krivda mestnega magistrata, ki je slabo plačanega pisarniškega pomočnika postavil na tako zaupno mesto, da mu je bilo mogoče izvršiti vse te manipulacije; a krivda magistrata je tudi v pomanjkljivi kontroli poslovanja. Ko bi bila kontrola količ kaj urejena, kaj takega ne bi bilo mogoče. Toda tu o kakih kontroli sploh ni bilo govora. Roba je sam sprejemal prijave za vzdrževalne prispevke, sam uveljavljal potrebne poizvedbe in sam reševal ves akt. A imel je 4 K dnevne plače. Da s 4 K danes človek ne more živeti, leži jasno na dlani. Kaj je torej naravnega, kakor da je prišel na misel, kako bi si zboljšal svoj položaj, ko ima tako lepo prilike. Poskusil je enkrat in ko je videl, da gre gladko, je nadaljeval.

Ako mu je torej prisodilo porotno sodišče triinpolletno ječo, ne rečemo, da je to preveč. Toda poleg Roba bi bil moral sedeti na obtožni klopi tudi mestni magistrat, ali vsaj predsednik komisije za preživljanje kot sokrivec. Toda mestni magistrat nima časa, da bi se bavil s takimi vprašanji, kakor je kontrola lastnih uradnikov. Niemu je najnujnejši posel, da preganja nadožljne slovenske žene in dekleta, ki nabirajo podpise za jugoslovansko deklaracijo. Mesto da prihaja dr. Orosel s takimi protesti, kakor je bil oni v zadnji seji mestnega sveta, naj bi rajši enkrat temeljito pogledal v Avgijev hlev mariborskega mestnega magistrata. To bi bilo gotovo hvaležnejše in koristnejše delo.

Ruski državni bankerot.

Ruska vlada je priobčila nastopni dekret o anuliranju državnih posojil, kateri je bil sprejet v seji centralnega izvrševalnega odbora dne 3. t. m.:

1. Vsa državna posojila, katere so najele vlade ruske buržoazije, se proglašajo za neveljavna od 1. decembra 1917 dalje.

2. Istotako so neveljavna vsa jamstva, katere so dala te vlade za posojila raznih podjetij.

3. Vsa inozemska posojila se anulirajo brezpogojno in brez izjeme.

4. Obligacije na kratki rok ostanejo v veljavi. Obresti se ne plačujejo. Obligacije same veljajo kot kreditne nakaznice.

5. Manj premožni državljani, ki imajo anulirana notranja posojila do 10.000 rubljev, se odškodujejo z deleži novega posojila ruske socialistične federativne republike.

6. Vloge v državnih hranilnicah in obresti teh vlog so nedotakljive. V posesti hranilnic se nahajajoča anulirana posojila se sprejmejo na dolg ruske republike.

7. O oškodninah zadrug itd. bodo izdane posebne določbe.

8. Vodstvo likvidacije posojil ima najvišji ljudski gospodarski svet.

9. Izvedba likvidacije je naloga državne banke.

10. Določitev manj premožnih se izvrši po posebnih komisijah. Te imajo pravico, anulirati prihranke v polnem znesku, ki niso bili prisluženi z delom, tudi ako ne presega svoto 500 rubljev.

V glavnem je zadeta z dekretom ruske vlade Francija, ki je posodila Rusiji že pred vojno gotovo do 20 milijard frankov. Agitacija, da je kapital prav sijajno naložen, je dosegla, da imajo na Francoskem celo delavec in najmanjši rokodelca ruske papirje. Zato pa mora zadeti Francijo ruski bankerot kakor narodna nesreča. Angleških zahtev je okoli 7 milijard rubljev. Amerika je dala komaj 1 milijardo dolarjev, Japonska kakih 300 milijonov jenov, Holandska tudi izgubi precej, Nemčija morda nad 2 milijardi. Anglija je za svoj posojeni denar zahtevala vedno zaposnega jamstva in dobila je tudi del ruskega zlatega zaklada.

Vsa brodogradnja, ki so last akcijskih skupin in velikih trgovskih podjetnikov, se proglašajo z dekretom narodnega sveta za narodno last republike. Objavlja se načrt dekreta o konfiskaciji akcijskih kapitalov prejšnjih privatnih bank. Vsi ti kapitali se zaplenijo in izročijo ljudski banki ali ruski republiki. Vse bančne akcije se anulirajo in ustavi se vsako plačevanje dividend. Ustanovi se narodni komisariat za finance.

O finančnem bankerotu v Rusiji so že več mesecev krožile vznemirljive vesti. Rusija je imela koncem leta 1917 okroglo 138 milijard K. državnega dolga. Približno polovico tega dolga je bilo najetega v tujini. Avstrija je pri ruskem krachu še najmanj udeležena. Naši finančni mogotci so imeli naloženih v ruskih posojilih samo kakih 50-70 milijonov K. Hujše je prizadela Nemčija. Najhuje je puščala ruska vlada kri francoskemu narodnemu premoženju, ki izgubi, kakor pravijo najnovejša poročila, nad 22 milijard frankov.

Kakšni bodo nasledki ruskega bankerota? Angleži in Francozi tega udarca gotovo ne bodo kar tako sprejeli. Na en ali drug način bodo skušali dobiti svoje premoženje iz Rusije. Že sedaj kliče londonsko in pariško časopisje ogenj in žveplo nad Rusijo ter zahteva, da se mora proglasiti nad Rusijo tako dolgo strogi boj kot, dokler ne bo poplačala zadnjega vinarja.

Czernin se je vrnil iz Bresta-Litovskega.

V sredo, dne 13. februaria, se je vrnil zunanji minister grof Czernin iz Bresta-Litovskega na Dunaj. Prebivalstvo ga je sprejelo zelo pristržno. Na kolodvoru se je zbralo prav veliko občinstva, mestni zastop z županom dr. Weisskirchnerjem in mnogo drugih gostov. Župan je imel pozdravni govor, na katerega je odgovoril grof Czernin s kratkim pojasnilom o miru in posledicah miru z Rusijo. Rekel je med drugim: „Z mirom, ki se je sklenil v Brestu-Litovskem, smo se močno približali splošnemu miru. To je začetek konca svetovne vojne. Predvsem je mir z Rusije krušni mir. Iz Rusije upamo dobiti živil, da bo postal naš prehranjevalni položaj ugodnejši. Glede vojnih vjetnikov imamo pozitivno zagotovilo, da so prosti. Karkoli je bilo mogoče, se je storilo, da se oproščeni vjetniki kakor mogoče hitro spravijo v domovino. Kajpada so pri tem mnoge težave, ker divja v Rusiji meščanska vojska. Gre za to, da še nekoliko vzdržimo in vztrajamo, in dosežen bo časten splošen mir.“ — Grofu Czerninu so še tudi pred palačo zunanjega ministrstva prirredili viharne ovacije. Zbralo se je zelo veliko Dunajčank, ki so tako dolgo ponavljale ovacije, dokler se grof Czernin ni pokazal na balkonu, in je imel na množico kratek nagovor, v katerem je pozival zbrano ljudstvo, naj vztraja do končnega splošnega miru.

Jugoslovanska deklaracija.

Dekanija rogaška za deklaracijo: 1. Duhovniki rogaške dekanije navdušeno pozdravljamo majniško deklaracijo, prepričani, da se le z novo jugoslovansko državo pod našim presvitlim cesarjem Karlom I. popravijo stoletne krivice, ki jih je moral trpeti jugoslovanski narod in se mu le tem potom dostojno poplačajo njegove nebrojne zasluge za Avstrijo. Nova jugoslovanska država bo silno okrepila Avstrijo na jugu, zato jo tirjamo iz najčistejšega domoljubja. Ako Nemčija tako lepo procvita, čeravno šteje 27 samostalnih držav, zakaj bi ne procvitala Avstrija, ko je svojim narodom naklonila posebne državne organizme! — 2. Izrekamo vročo željo, da naj najplemenitejša prizadevanja Sv. Očeta Benedikta XV. in našega ljubljenega vladarja Karla I. za častni, sporazumni mir skoraj rode zaželjeni sad. — 3. Obenem izražamo najgloblje sočutje vsem po nedolžnem preganjanju sobratom na Slovenskem in tirjamo, da jim da država slovesno zadoščenje. — Sledijo podpisi vseh duhovnikov.

Občina Hajdina pri Ptujju se je enoglasno izjavila za jugoslovansko deklaracijo z dne 30. maja 1917.

Jugoslovansko deklaracijo je podpisal občinski odbor Slovenjave pri Ptujju.

Žene in dekleta iz občine Breg pri Ptujju izrekamo poslancem Jugoslovanskega kluba popolno zaupanje in zahtevamo izpolnitev majniške deklaracije, ker smo prepričane, da nam je le mogoče edino v jugoslovanski državi pod žezlom naših Habsburžanov urediti srečno gospodinjstvo na svojih domovih. Iz srca tudi želimo, da bi plemenito prizadevanje sv. Očeta Benedikta XV. in svetlega cesarja Karla I. vsem narodom kmalu prineslo zaželjeni mir, nam pa konec vsake tlače, svobodo in boljše, zlate dni. Sledi 322 podpisov, med temi 102 podpisa mož in mladeničev. — Omenimo v ilustraciji razmer, da je ta Breg nekako ptujsko predmestje: občinski odbor je tako „nemški“, da ga n. pr. slovenski dopis naših poslancev strahovito užali.

V trdem prepričanju, da more slovenski narod biti srečen edino v jugoslovanski državi pod žezlom slavni Habsburžanov, zahtevajo podpisane žene in dekleta občine Slovenjave pri Ptujju

izpolnitev deklaracije z dne 30. maja 1917. Pravico-ljubni prijatelji civilizacije so tudi prijatelji naše jugoslovanske deklaracije. Hvaležne tudi pozdravljajo plemenito prizadevanje Sv. Očeta Benedikta XV. in našega avstrijskega cesarja Karla I. za skorajšnji mir. 533 podpisov.

Jugoslovansko deklaracijo z dne 30. maja 1917 so podpisale tudi žene in dekleta iz občine Hajdina pri Ptujju. 325 podpisov.

Dobrna. Občinski odbor je v svoji seji dne 10. t. m. enoglasno sklenil Jugoslovanskemu klubu izreči svoje popolno zaupanje, potem je sklenil, da z veseljem sprejme deklaracijo z dne 30. maja 1917 in da posebno radostno konstatira, da je naš z velikim navdušenjem izvoljeni poslanec dr. Korošec načelnik Jugoslovanskega kluba.

Politične vesti.

Jugoslovansko gibanje je silno vznemirilo nemško-nacionalno časopisje. Posebno prednjači v tem oziru „Grazer Tagblatt“, ki prinaša zadnji čas serijo protijugoslovanskih člankov: „Weg mit Minister Zolger!“, „Südslavische Eisenbahner für die südslavische Deklaration“ itd. Graškemu vsenemškemu glasilu ni prav, da se minister vitez Zolger sedi v ministrstvu kljub temu, da Jugoslovani delajo opozicionalno politiko. Z velikim nemškim gnjevom vpije graški list: „Proč z ministrom Zolgerjem!“ So res naivni ljudje ti nemški nacionalci. Ker Jugoslovanski klub radi Zolgerja ne prodaja naših narodnih zahtev in pravic vladi in Nemcem, smatrajo nemški politiki, da je treba Zolgerja odstraniti iz ministrstva. — V članku „Jugoslovanska nevarnost“ jadikuje člankar o grozni nevarnosti, ki preti nemstvu v Avstriji vsled jugoslovanskega gibanja. Slovani hočejo na jugu monarhije vse posloveniti. „Kljub temu, da niso Jugoslovani taki veleizdajalci kakor Čehi, so vendar nevarni“, pravi omenjeni list. Dr. Korošcu podtika nesramno, podlo in hudobno laž, da je skušal jugoslovanske vojske pripraviti do tega, da bi odrekli pokorščino. Iz celega članka je razvidno, da so Nemci v velikih skrbeh, kaj bo z nemškim mostom do Adrije. V članku „Jugoslovanski železničarji in jugoslovanska deklaracija“ napada zborovanje železničarjev. Strašno se ljuti po preteku dolgo časa nad tem shodom. Posebno si je vsenemški mazač privoščil g. Kejžarja in dr. Verstovška, poslednjega radi njegovega govora na tem zborovanju. List se je povspel tudi do nesramno lažnjive trditve, da so na Štajerskem nastavljeni večinoma Slovenci kot uradniki in uslužbeni. Smrdi jim procvitajoča zaveznost naših ljudi vseh slojev, radi tega psujejo od vseh strani vse zavežajoče se slovenske sloje z veleizdajalci, Srbi, hujskači in enakimi naslovi. In to delajo ljudje, ki jim je Viljem Bog, Hindenburg pa angel, kateri bo rešil ves nemški svet pogina. Veselo znamenje je, da se Nemci jezijo nad nami in kolnejo Jugoslovane. Radi bi še nadalje gospodovali, a jugoslovanski rod z ostrim bičem odganja svoje valpete.

Gornještajerski Nemci o gibanju za jugoslovansko državo. Iz Kapfenberga nam poročajo: Tukaj, kakor sploh v industrijskem in premogovnem ter nemškem ozemlju Gornještajerske nas živi na tisoče Slovencev in Hrvatov. Po nekaterih tovarnah je do polovice Slovencev. Le žal, da ni med nami nikake organizacije in smo zato prisiljeni, da tavamo okoli kakor izgubljene ovce. Ko bi se lotil kdo dela, da bi začel organizirati naše raztresene vrste, bi našel zelo hvaležno polje za delovanje. — Zanimivo je, kako mislijo tukajšnji Nemci o gibanju za jugoslovansko državo. Oni so namreč popolnoma prepričani, da pride do uresničenja naših zahtev ter računajo, da izgine Štajerska iz zemljevida. Kraje do Mure dobi Jugoslavija, a ostala Štajerska se priklopi Nižjeavstrijski. — Tako računa nemško ljudstvo, ki skuša nezavestno opravičevati naše zahteve in računa torej tudi z njeno realizacijo. Gospodje Ornig et compagnie bella bodo seveda hoteli še dalje z glavo skozi zid.

Mariborska poulična sodrga še vedno ne miruje. Kakor izvemo, je ponoči od četrtega na petek, dne 8. februarja, tolpa mariborske nemške poulične druhalji zopet razgrajala po Nagyjevi ulici. Tuliča je ob pozni nočni uri: „Nieder mit die Windischen!“, „Nieder mit dr. Korošec und dr. Verstovšek!“ In zopet ni bilo nobenega varuha javnega miru, da bi razgnal pijane vsenemške ponočne razgrajalce in pobaline. Še enkrat obnovimo svojo zahtevo: Mariborska policija se mora poddržaviti!

Nemško-nacionalna nestrpnost. Slovenski železničar nam piše: „Preteklo nedeljo, dne 10. februarja, sem na kolodvoru v Ormožu zahteval v slovenskem jeziku dva režijska vozna listeka za sebe in za svojega sina za vožnjo v Maribor. Dotični železniški uradnik je razjarjen nagrbančil čelo, mi vrgel tie zahtevana vozna listeka ter rekel: „Wenn Sie hier französisch sprechen wollen, dann gehen Sie nach Frankreich.“ (Ako hočete tukaj govoriti francoski, potem morate iti na Francosko.) V uljudni obliki sem mu odvrnil: „Govorim slovenski in ne francoski“, nakar mi je nemški zagrizenec hitro odvrnil: „Schauen Sie, dass Sie abfahren!“ Globoko užaljen nad nečuvno nemško-nacionalno nestrpnostjo na slovenskih tleh sem vstopil v železniški voz.“ — Ta

slučaj nemško-nacionalne nestrpnosti železniškega uradnika na slovenskih tleh nam vnoči veleva, da naj vsak zavedni Slovenec odločno zahteva, da se ž njim govori v slovenskem jeziku in nestrpnem bode kmalu minila nemško-nacionalna nadutost!

Ptujski okrajni zastop in Brenčičev shod. Iz Ptujja se nam piše: Ko je neki cestar v zadnji štev. „Štajerca“ čital poročilo o Brenčičevem shodu, se je kar pričel smejeti na glas. Povprašam, zakaj se tako smeji? Reče: Res nisem verjel, da si „Štajerc“ upa tako nesramno lagati. Vprašam ga, kako da je li prišel do tega prepričanja. Cestar mi kar ravnodušno pove, da so bili isti dan vsi cestarji pri ptujškem okrajnem zastopu in tjakaj je prišel „Štajerčev“ uradnik Linhart in zaukazal, da morajo na shod, da morajo odločno nastopiti proti Brenčiču in ko bo on — Linhart — govoril, morajo biti navdušeni za njegove predloge in govore, in da morajo paziti na njega, da se mu nič hudega ne pripeti. No, in nadalje pravi cestar, da je vse, kar „Štajerc“ piše, izmišljeno, in da je le to resnica, kar je v „Straži“ in v „Slovenskem Gospodarju.“ Tako, sedaj vidite, kako postopajo Štajerčijanci, da uboge cestarje s silo rivajo na kak shod, češ, to so še naše verne ovčice. Okrajni odbor in Linhart pa se proketo motita; mi nikakor nečemo biti sužnji „Štajerca“ in mestjanov.

Poljaki proti vladi. Ko se je doznalo za mirovno pogodbo z Ukrajino, je nastala med Poljaki v Avstriji, na Rusko-Poljskem in v Nemčiji velika nevelja, ker se je velik del izrazilo poljskega ozemlja, n. pr. gubernijo Holm ter dele gubernij Kielce in Lublin, zapisalo Ukrajini. Poljski klub in poljski člani gosposke zbornice so takoj naznanili vladi, da stopijo v najstrožjo opozicijo proti vladi. Dr. Seidler nima več večine za proračun. Zanj je glasovali samo Nemci in krščanski socialci (170 glasov), Ukrajinci (27 glasov), divjaki, Rumuni in Italijani (13 glasov), torej skupaj 210 glasov; proti provizoriju pa: Čehi (94 glasov), Poljaki (71), Jugoslovani (31), večji del Italijanov (12), torej skupaj 214 glasov. Odločili bi torej nemški socialni demokrati, ki imajo 41 glasov. Usoda vlade in parlamenta je v rokah socialnih demokratov. Seidler se zadnje dni skoro noč in dan pogaja in posvetuje z voditelji strank. Prišla je zopet doba kravih kupčij. Ministrski predsednik je skušal zvabiti tudi Jugoslovane v vladni tabor, a naš klub stoji trdno na svojem znanem narodnem stališču zvesto ob strani Čehov. Tudi socialni demokratje se ne dajo kar tako priklicati v vladni tabor. Čeravno grozi vlada z razpustitvijo zbornice, vendar večina pa je ni in ni. V terek bi se naj sešel zopet državni zbor, a Seidler še ne ve, pri čem da je. Razburjenje med Čehi vsled Trutnova je vedno večje. Čehi pod nobenim pogojem ne odnehajo. Seidler pa, ki je obljubil Nemcem ugodno rešitev trutnovskega vprašanja, ne more ne nazaj in ne naprej. Prihodnje dni imamo pričakovati razburljivih notranje-političnih dogodkov.

Posvetovanja v nemškem glavnem stanu. V nemški glavni stan sta odpotovala dne 13. februarja grof Hertling in državni tajnik pl. Kühlmann. V glavnem stanu se vršijo posvetovanja, katerih se udeležuje cesar Viljem, Hindenburg in Ludendorff in gorej imenovana državnik. Posvetovanje se vrši o miru z Rusijo in o nemški ofenzivi na Francoskem.

Vojni škof Bjelik — rimski grof. Sv. Oče je imenoval vojaškega škofa Emerika Bjelik za svojega tronskega asistenta ter ga je povzdignil v stan rimskega grofa.

Duhovniška vest. Č. g. Franc Pavlič, bivši vojni kurat, je nameščen kot kaplan pri Sv. Rupertu v Slov. gor.

Birma. V sekovski škofiji bo v slovenskih krajih letos birma po naslednjem redu: Meseca maja: Arvež, Lipnica, Lonč in Radgona.

Iz pol. službe. Okrajni komisar v Celju dr. A. Hofmann je premeščen iz Celja v cesarskem namestništvu; v Celje pa pride namestniški koncipist Rih. Koropec.

Osebnost. Revident ravnateljstva severne železnice na Dunaju, naš rojak g. Jernej Korošak, je poklican v službovanje v e. Kr. železniško ministvo.

Odlikovan je bil tretjič in sicer sedaj s srebrnim Signum laudis g. poročnik Adolf Jesih iz Trbovelj.

Odlikovan je bil četrtokrat odlikovan in sicer sedaj s srebrno svetinjo I. razreda slovenski junak Fr. Goričar, služeč pri nekem art. polku.

Zveza jugoslovanskih železničarjev sklicuje za nedeljo, dne 24. t. m., po brzovlaku št. 1, sestanek na Zidanmost, gostilna Juvančič. Na dnevnem redu bo razgovor o stanovskih in organizatoričnih vprašanjih. Dostop ima vsak jugoslovanski železničar brez razlike. Ker se vabila ne bodo razpošiljala, vabimo jugoslovanske železničarje tem potom, da se sestanka polnoštevilno udeležijo. — Odbor.

Dijaški kuhinji v Celju sta darovala gg. Jos. Černelč 70 K in J. Janežič 40 K, skupaj 110 K, o priliki poroke gospi Mimi Janežič iz Bizeljskega z g. Josipom Černelč, trgovcem iz Sv. Petra pod Sv. gorami. Iskrena hvala v imenu učeče se mladine! Živeli posnemovalci! — Odbor.

Važna seja Jugoslovanskega kluba se vrši v torek dne 19. febr. ob 10. uri dopoldne. Nujno potrebno je, da so vsi člani pri seji navzoči.

† Ravnatelj Ivan Traven. V Ljubljani je dne 14. februarja umri bivši ravnatelj Zadrzne Zveze in sedanji ravnatelj Zadrzne centrale č. g. Ivan Traven, star 44 let. N. p. v m.!

Duhovniška vest iz Krške škofije: Župnijska Naborjet je podeljena č. g. Francu Hotec, župniku v Grebaju.

Slovenska Matica. Izredni občni zbor Slovenske Matice, sklican za dne 14. februarja t. l., je radi nepričakovanih ovir za 14 dni odložen. Vrši se dne 28. februarja t. l. na istem kraju in z istim dnevnim redom.

„Stajere“ je na Hajdinu pomagal pridobiti za jugoslovansko deklaracijo nad 1000 podpisov. Kako pa to? Ali bi rad dobil v Jugoslaviji več naročnikov in boljšo plačo? To bi mu bilo v korist, v svojo lastno škodo je pa napadel hajdinske žene, ki so prišle na Brenčičev shod. Žene ne bi smele poslati svojega okraja poslušat, smele bi le nositi razna jedila v mesto in zaničevane prosjačiti za najpotrebnejše stvari? Odgovor je ta: 1180 podpisov za jugoslovansko deklaracijo.

To je Nemka! Nedavno se je zgodil v nekem javnem mariborskem lokalu tale drastičen slučaj: Neka nemška gospa je prišla tja po opravih. Nekdo ji ponudi nemško brošurico, menda je imel pri tem svoje agitatorične namene. Gospa je pogledala, kako izgleda tista reč, pa je zamahnila z roko: „A, wissen Sie, solche Geschichten mag ich nicht. Ich kann überhaupt nicht deutsch lesen. Ich bin nämlich nur deutsch gesinnt, sonst bin ich Krainerin.“ (Veste, za take storije mi ni. Sploh ne znam nemško čitati. Sem namreč le nemškega mišljenja, sicer sem pa Kranjca.) — No, ta je bila malo preveč odkritosrčna. Če bi bili vsi, ki so v Mariboru „deutsch gesinnt“, tako odkritosrčni — bi utegnili biti čedne številce. Materi Germaniji in njenim zvestim prvoborilcem moramo pa iz srca čestitati na častnih pridobitvah.

Dopis iz Koroške. Vsakdo, ki je količkaj pogledal preko domače luže, gotovo dobro ve, kako lepi so naši slovenski kraji in ni čuda, da se pohlepni tujeim cede slino po njih ter si že od nekdaj prizadevajo dobiti polagoma le v svojo posest. Vprašajmo samo one reve, ki so morale zapustiti pred ali med vojsko svoja domovja in se potikajo že leta kje po tujem, le-ti vedo najbolje, kaj se pravi: Ljubo doma, kdor ga ima! Pa tudi mi, ki že nosimo precej dolgo vojaško suknjo in smo raztreseni po vseh vetrovih, kopravimo že željno po dnevu, da bomo smeli stopiti na plan: V boj za našo narodno svobodo, za naroda prostost! Ko čitamo naše časopise, kako po vseh krajih naše mile Slovenije se vse giblje, probuja in hiti na krov, navdaja nas vse le ena želja: Da bi že skoraj lahko tudi mi pomagali! Naj se nasprotni tabor srdi, grozi, razburja, to naj nas ne plaši, pač pa je nam najboljši dokaz, da smo že na pravem potu, da se borimo za naš biti ali ne biti! Le vstrajno po tem načrtu naprej, vspehi ne bodo izostali! — Nikoli ne pozabim, kakšen vtis sta napravila na mene in gotovo na vsakega rodoljuba o naša izzivajoča članka v „Tiroler Soldaten-Zeitung“: „Der slovenische Irredentismus.“ Kakor blisk sta potem šla po vsem nemškem časopisju, češ, tu se vidi, kako so Slovenci, ako že vojaško glasilo tako piše! Seveda naši narodni voditelji niso vtaknili to mirno v žep, dosegli so, da se je omenjeni list takoj ustavil. Odkod pač izvira vse sovraštvo, ki preveva vse, kar je nemško, napram Jugoslovanom, osobito proti Slovincem? Ker zastruplja dan za dnevom nemško časopisje vso širšo javnost s svojimi strupenimi napadi na nas, saj ni čitati drugega kot: Verräter i. t. d. l. Pa naj le storijo, kar hočejo, naša pravična stvar gre naprej in bo zmagala!

Za Rdeč križ. Na gostiji Pintarič—Čuček pri Sv. Rupertu v Slov. gor. se je nabralo za Rdeč križ 10 K. Hvala!

Položaj vojnih vjetnikov na Ruskem. Uradno se razglasa: 1. Pristojna mesta ne bodo opustila, intenzivno nadaljevati pogajanja glede vojnih vjetnikov in zopet pričeti z istimi, če bi se mimogrede prekinila. 2. Že doseženo sporazumljenje glede gotovih razredov vojnih vjetnikov bo skoro gotovo večjemu številu vojnih vjetnikov omogočilo vrnite v relativno bolj zgodnjem roku. 3. Vesti, ki jih o tem vprašanju razširja časopisje ter jih posnema v obliki, kakor si to predstavljajo naši sovražniki, kateri smatrajo, da se bo odpustilo vjetnike brez nadaljne oskrbe, se morajo obsojati. 4. Armadna uprava bo odpuščala ruske vjetnike le v taki obliki, ki bo odgovarjala enakim ruskim protiodredbam. Ne more se misliti, da bi se ruska javnost ne ozirala na odnošaje te izmenjave. 5. Armadna uprava, katera ni vprašanja o vzdrževanju vojnih vjetnikov nikdar obravnavala na formalni birokratični način, deluje že delj časa na to, da bi že v naprej uvidevane nevarnosti, ki grozijo odpuščenim vjetnikom, odvrnila od vojnih vjetnikov. Te odredbe stremijo za tem, da se pripravijo visoke svote za vzdrževanje vojnih vjetnikov v krajih, kjer vlada beda; praktično se morajo uporabiti ik sredstva za preskrbo najnujnejših življenjskih potrebščin. Uplivati se mora na vojne vjetnike, da se od njih ne storijo koraki, ki bi mogli poslabšati po-

ložaj. Konečno se mora misliti tudi na organizacijo, katera bi naj pripomogla, da bi se brez izgub pospešila vrnitev vjetnikov v domovino. 6. Večletna izkustva armadne uprave glede varstva vojnih vjetnikov, obsežne informacije o sedanjem položaju vojnih vjetnikov v vseh delih Rusije in vaja, da se na novo nastala dejstva odgovori s protiodredbami, ki obljublajo uspeh, konečno smotrna, pametna in nevstrašena delavnost nevtralnih mest ter bližajoči se toplejši letni čas in konec sovražnosti na vzhodu dajejo upanje, da bodo vse nastale težave glede vrnitve vojnih vjetnikov srečno premagane. Armadna uprava se zaveda, da se mora čuvati vsako ogroženo človeško življenje v sovražnikovi deželi, kolikor more sploh država k temu pripomoči.

Gospodarske novice

Rekviriranje živine po vojaštvu. C. kr. urad za ljudsko prehrano v Celju nam javlja: »Daje se javno na znanje, da se bo tistim posestnikom, kateri niso do sedaj svoje za prodajo določene živine prostovoljno izročili, ista potom vojaške rekvizicije odvzela. Dotična občinska županstva bodo morala v takih slučajih skrbeti za prenočevanje in prehranjevanje vojaštva na lastne stroške, katerih pa ne dobe povrnjenih od c. kr. erarja, nego jih morajo tirjati sama od zaničnih posestnikov. Radi tega se priporoča, da se za prodajo določena in zastrizena živina čimprej, in sicer prostovoljno dopelje. Tako piše prehranjevalni inšpektor pl. Baltz. Nasilno rekviriranje živine bo dovedlo do razmer, ki bodo postala naravnost neznosna. Vprašamo samo: S čim pa bo kmet spomladi obdelal polja, posebno v težki ilovnati in hriboviti zemlji. Lahko je dajati taka navodila, lahko se imenuje kmete »zanikrne«, a nihče ne bo mogel popraviti skode, ki jo bo trpela splošnost, če se bo tudi živino rekviriralo z vojaško silo. Najmanj polovico polja bo ostalo spomladi neobdelanega.«

Prodaja živine in dohodninski davek. Finančni minister je odgovoril na interpelacijo poslancev dr. Verstovška, Pišeka in tovarišev radi vračunanja izkupička za v vojski odprodane posamezne glave živine v svoto dohodkov, ki je merodajna pri odmeri dohodninskega davka in davka na vojne dobičke. Izkupiček za živino, ki je pripadala k inventariju kmetških posestev po § 159 dohodninskega zakona, ni podvržen ne dohodnini in ne davku na vojne dobičke. Pač pa bi bil po dosedanjih navodilih podvržen omenjenemu davku izkupiček prodaje pitane in mlade živine (telet). Komisija gosposke zbornice pa je to davčno zadevo v toliko izpopolnila, da se tudi izkupiček prodaje mlade živine, ki je bila vzgojena za gospodarske potrebe in za plemo ter se je morala v vojni prodati, ne sme vračunati v svoto, ki je potem merodajna pri odmeri dohodninskega davka. (Priloga št. 51 stenografičnega zapisnika gosposke zbornice, XXII. zasedanja 1917, stran 7.) O tem so bile obveščene vse davčne oblasti in se morajo tudi po tem ravhati. Kratko rečeno: Davčne oblasti odslej izkupička za živino, ki je bila odprodana kot živi inventar, ne smejo vračunati v svoto, od katere se potem odmeri dohodninski davek in davek na vojne dobičke. Če torej davčna oblast kljub tej odredbi finančnega ministra še naprej obdači tudi dohodke od prodaje živine, naj davkoplačevalec takoj napravi ugovor in se naj sklicuje na odgovor finančnega ministra, ki ga je dal dne 31. januarja na interpelacijo poslancev dr. Verstovška, Pišeka in tovarišev, vloženo 27. junija 1917.

Število živine. Kakor se godi od šrapnela dobro prestreljenemu letalu, tako pada število naše goveje živine. Moj sosed veleposestnik je redil vedno nad 20 glav živine, sedaj ima še 8 mršavih repov; jaz sem imel 4 krave in še par telic, sedaj nimam nič. Zakaj ne? Krme premalo, slame pa ne smemo kupiti. K velikonočnim praznikom nameravam kupiti vojno koziko. To je istina. Če bo pa treba mleko tudi od te kozače nositi pol ure daleč k županu, bom pa oddal mleko — s kozo vred!

Oddaja kovin. Izšla je nova odredba štajerskega cesarskega namestništva, s katero se določa, da morajo oddati v vojaške namene razne kovinske predmete ne samo izdelovalci, trgovci itd., ampak tudi vsak, kdor jih sploh ima. Oddati se morajo predmeti iz bakra ali zlitin iz bakra, kot zastorne palice, ščiti brivcev, zvončki, obešalniki za obleko, razne oporne palice v izložbenih oknih, kuhinjska posoda, razno domače orodje, kot žlice vilice, noži itd. iz niklja, aluminija, tombaka, novega srebra in iz zlitin teh kovin. Nadalje je oddati razne kovinske predmete iz bakra, medenine, aluminija ali iz zlitin teh kovin, ki se jih rabi pri točenju piva, kot pipe, aparature itd. Zoper tozadevne prestopke je določena kazen zapora od enega meseca do treh let, ali pa denarna globa do 20.000 K.

Tudi pečatnega voska ni. Poštni predpisi strogo zahtevajo, da morajo biti gotove pošiljke zapečatene, sicer se jih ne sprejme. Pečatnega voska je zmanjkalo in se ga ne dobi nikjer. Kaj sedaj? Ali naj se preskrbi pečatni vosek, ali se naj neobhodno

potrebne pošiljke ustavi? Nekaj se mora zgoditi. Izhod bi bil kvečjem, da se odredba za pečatenja prekliche ali pa dobi nadomestilo.

Kako nas odirajo ogrski židje? Ogrski veletrgovci — seveda sami židje, — so v lanskem letu naročili iz inozemstva in sicer iz Svice, Danske, Švedske, Norveške in Nizozemske sledeče množine živil: 57.000 meterskih stotov surovega masla, 28.500 met. stotov krompirjeve moke, 27.500 met. stotov masti in mesa, 40.000 kg mlečnega praška in 1.750.000 škatlic zgoščenega mleka, čeprav ima Ogrska sama dosti teh živil in jih torej ne potrebuje. Ogrski trgovci so pa ta živila prodali za drag denar nam Avstrijcem in si pri tem napravili na stotine milijonov kron dobička.

Pridelovanje sladkorja v Avstriji. Pridelovanje sladkorja v lanskem letu je močno nazadovalo v primeri leta 1916, kar je pač povzročila suša, ki je močno škodovala sladkorni pesi. Obrat je ustavila 1 tovarna za izdelovanje sladkorja na Češkem in 1 na Ogrskem. Na Češkem se je leta 1917 pridelalo okrog 1.818.000 ton sladkorne pese, leta 1916 pa 2.736.900 ton, torej za 33% manj. Na Moravskem so pridelali sladkorne pese leta 1917 za 35.4% manj kot leta 1916, in na Ogrskem za 15.2% manj. Zавsem se je v Avstro-Ogrski leta 1917 pridelalo 29.5% sladkorne pese manj kakor leta 1916.

Posojilnica v Mariboru Narodni dom nanašanja, da uraduje vsak delavnik od 1/29 do 12. ure predpoldne.

Dopisi.

Maribor. Izdaja krušnih in drugih kart je jutri, v soboto, dne 16. februarja.

Maribor. Za mesec februar je prehranjevalni urad okrajnega glavarstva razdelil sladkor sledeče: Studenci: Preskrbovalni odbor 1000 kg; Dobrovec: Kaunig 250; St. Ilj: Plevnik 450, Gasser 350, Herzog 400, Faleš 150, Hammer 100, Swaty 300; Fram: Zamolo 330, Kodrič 300, Hügenwart 300; Kamnica: Poš 600, Ravnjak 400; St. Jurij o. P.: Dobaj 620; Jarenina: Cvilak 450, Kramberger 300, Pintarič 200, Jamernik 200, Ferk 200; St. Jakob: Arnuš 600, in Schneebezer 450; Sv. Križ: Verdonig 470; Krčevine: Sock 500, Serce 300, Mydlil 600; Hoče: Polz 900; Rače: Šijanec 300, Lašič 200; Gornja Sveta Kungota: Vaupotič 300, Likavec 320; Leitersberg: Perko 450, Kodrič 100, Lupinšek 100, Paluc 450; Lembah: Zemljč 300, Rottner 500, Kasjak 100, Soroko 100; St. Lovrene: Kukovič 100, Boldin 200, Jäger 100, Oder 200, Kores 150, Karničnik 300, Bauer 1000; Sv. Marijeta na Dravskem polju: Macun 580; Sv. Marijeta ob Pesnici: Baumgartner 650, Jager 300; St. Martin pri Vurbergu: Krajnc 580; St. Nikolaj: Florjančič 240; Ploderšnica: Schönwetter 260; St. Peter: Lajnič 800, Lorber 200; Pekre: Soroko 270; Planice: Kodrič 180; Podkova: Novak 470; Pobrežje: Mayer 600, Prehtler 400, Marko 400, Suher 360; Ruše: Kupčič 200, Konsum 220, Beigott 300, Sernee 200; Reka: Lebe 540; Ribnica-Brezovo: Povođen 100; Razvanje: Kotz 360; Radvanje: Pesek 400, Lobnik 1000; D. M. Brezje: Horvat 540; Žitečka vas: Krajnc 330; Slivnica: Loh 400, Polajnk 330; Tezno: Šabeder 300, Walzl 360; Svečina: Semonig 600, Skribe 300; Selnica ob Dravi: Jagrič 650, Kanzler 350, Pinter 250, Golob 206, Peklar 300, Hočnik 100; Pikel: Sima 200, Drogenik 140, Schwelz 200; Makole: Košorok 400, Ozebek 400, Dreo 370, Novak 300; Sv. Martin na Pohorju: Vernig 930; G. Polskava: Cizel 300, Uranjek 220, Navratil 200; Poličane: Šumer 200, Vodenik 400, Oberski 200, Savsky 100, Knaflič 200; Pragarsko: Tischler 900; Studenice: Kaučič 500; Spodnja Polskava: Sicherl 250; Slov. Bistrica: Počivaušek, Črešnjevce, 400, Krošelj, Laporje, 500, Tischler, Pragarsko 100, Rozman, Tinte, 500, Omerzu 200, Stiger 300, Wernig, Šmitsberg, 200, Krautsdorfer 300, Razdeljevalnica 1500; Sv. Ana na Krembergu: Repulsk 300, Zemljč 480; Sv. Anton: Tušak 400, Markovič 400, Ozvatič 300; St. Andraž: Ozvatič 140; Sv. Barbara: Šabeder 300, Šauperl 200, Kostanišek 340; Sv. Benedikt: Šumenjak 1150; Sv. Trojica: Golob 320, Čauš 300, Čeh 250; St. Jurij v Slov. gor.: Bauman 400, Wergles 400, Sitter 200, Schönwetter 300; St. Lenart: Sedminek 250, Spitz 200, Dimnik 350, Zemljč 350; Negova: Šumenjak 160; St. Rupert v Slov. gor.: Lorber 500, Bauman 300, Golob 300, Rois 160; Biš: Kečič 160.

34. dne pri Mariboru. Naše slovensko katoliško izobraževalno društvo ima v pondeljek, dne 18. februarja, ob pol 8. uri zvečer, v svojih prostorih v Susterjevi ulici št. 4 svoj redni občni zbor. Studenci in Slovenci in Slovenke, pridite, da oživimo naše društvo!

Slov. Bistrica. Po treh letih se je zopet otvorila „Vošnjakova ljudska knjižnica.“ Knjige se izposojujejo vsakemu Slovincu iz mesta in okolice po nedeljah in sicer od 9. do 10. ure predpoldne v Posojilnici.

Slov. Bistrica. Tudi naši nemškutarji so sklenili pridružiti se Ornigovemu romanju na Dunaj. A ker treba znati baje na Dunaju zraven češčine tudi nemško, so mislili najprej vzeti seboj g. Vaceka za tolmača. Temu so se pa uru pristni purgarji, češ, samo prava slovenjebistriška gospoda sme pred cesarja. Da pa ne bo preveč nepotrebne sramote, bo

sedaj gospod nadučitelj nemške šole občinske može, kakor Versolattija, Juharta, Kukoviča, oprostite mi: pravilno: Kukowitscha in druge Pruse učil visoke in pravilne nemščine. Začeli so že, pa gre baje zelo počasi naprej. Sicer pa se v taki visoki avdienci i-fak samo bere iz poprej napisanega lista — nemško brati pa so se menda že naučili.

Kapela pri Radencih. V nedeljo, dne 17. feb., popoldne po večernicah priredi naše izobraževalno društvo zborovanje združeno z občnim zborom de-kiške zveze. Govori profesor dr. Hohnjec. Kapelčani, pridite v obilnem številu!

Črešnjevci pri Slov. Bistrici. Da še svet izve e Slovencev, ki še kljub borbi nasprotnikov vedno vstraja o v Črešnjevci, se je na veselju družbi pri g. Lizi Polšak zložilo za Tiskovni dom 114 K. Darovali so: Polšak Liza 5 K, Kapun Hinko 20, Pušnik Sim. 10, Pušnik Julijana 10, Vinčar Henrik 5, Beve Ludmila 2, Mihelak Franc 20 v, Rudolf Ivana 40 v, Mihelak Marija 40 v, Lacijan Pavel 1.20 K, Krošl V. 1, Pušnik Janez z rodbino 5, Močnik Gašper z rodbino 5, Salamun Katarina 1, Sa'ko Janez 2, Pučnik Anton 2, Nomih Marija 2, Dvoršak Cecilija 20 vin., Krajncič Neža 2.50, Drežar Matilda 2, Polanec Fr. 30 v, La hBlaz 40 v, Kmetec Julijana 40 v, Donik Neža 2, Rodbina Repnik 10, Šramel Franc 2, Fre-ser Franciška 2, Jurčič Franciška 2, Skudnik M. 2, Jernejšek Kati 4, Mihelak Janez 1, Sip Jera 1, Berce Angela 2, Onič Valentin 1, Berce Pepca 2, Onič Matilda 1, Polšak Marija 1, Vizjak Cecilija 1, Dvoršak Ivana 1, Turek Micka 1.

Poljčane. Umril je tukajšnji posestnik Jožef Bauman starejši. Bil je vedno v vrstah naših narodnih nasprotnikov, dasiravno mu je slovensko ljudvo znosilo na kup mnogo tisočakov.

Vuhred. Poročil se je dne 7. februarja pri Sv. Juriju v Slov. gor. inženir in veleposestnik g. Fran Pahernik z gđc. Mimi Kranjčevu. Vrlo narodnemu paru obilo sreče!

Sv. Jurij ob juž. želez. Tukajšnje Katoliško bralno društvo ima v nedeljo dne 17. febr. popoldne po večernicah svoj občni zbor.

St. Jurij ob južni železnici. Kmetijska podružnica vabi k zborovanju, katero se vrši v nedeljo, dne 17. t. m. ob 9. uri popoldne v ljudski šoli. Predaval bo deželni živinorejski nadzornik gosp. Martin Jelovšek.

Celje. Orglavška šola ščeje v letošnjem tečaju 11 gošencev in 6 gošenk, katere tudi dobro napredujejo. K glavnem izpitu je oglašeni četvero tretjeletnikov. Med temi eden iz zagrebške škofije. V teku 3 let je pobrala vojska 32 učencev.

Braslovce. Kmetijska podružnica za vranski okraj ima svoj občni zbor v nedeljo 24. februarja 1918 ob 3 uri popoldne v braslovski šoli. Spored: 1. Poročilo odbora. 2. Volitev pregledovalcev računov. 3. Pobiranje udnine in sprejemanje novih udov. 4. Volitev načelnika in odbornikov. 5. Volitev delegatov za občni zbor centrale. 6. Določitev predlogov za občni zbor. 7. Predavanje. 8. Slučajnosti. K obilni udeležbi vjudno vabi odbor.

St. Pavel pri Preboldu. Slov. kat. izobraževalno društvo uljudno vabi vse ude in prijatelje društva na svoj občni zbor, ki se vrši na prvo postno nedeljo dne 17. febr. po večernicah v prostorih »Društvene doma«.

Šoštanj. Čitalnica priredi v nedeljo 24. t. m. ob 3 uri pop. v hotelu Avstrija narodno igro s petjem v 5 dejanjih »Revč k Andrejček«. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala. Za zabavo bo skrbel igra in srečolev, za lačne želodce in žejna grla pa gostilničarka »Avstrije«.

Sv. Andraž pri Velenju. Naš rojak Jernej Sitar je dobil že troje odlikovanj: malo srebrno in bronasto kolajno ter Karlov četni križec.

Dot pri Hastniku. Slov. kat. izobraževalno društvo ima v nedeljo, dne 24. februarja t. l. po prvem cerkvenem pravilu redni letni občni zbor. Člani in prijatelji društva pridite!

Čadram. Tukaj je umrl dne 6. t. m. in bil dne 9. febr. slovesno pokopan Janez Leskovar. 80 let star, oženjen prevzitar, oče odvetnika g. dr. Jozefa Leskovar v Mariboru. N. p. v. m. l.

Dobrna. Dne 10. t. m. je imela naša Kmetijska podružnica svoj občni zbor. Poročilo o delovanju je podal načelnik župnik Kukovič. Udnina se ni pobirala, člani e pa pozivili o, da do dne 18. t. m. gotovo plačajo udnino. Enoglasno se je sprejela deklaracija Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja 1917. Slovenski kmet vidi le v samostojni jugoslovanski državi svojo rešitev. Zborovanje je bilo jako dobro obiskano.

Listnica uredništva

K., Polje pri Podčetrtku: V listu t. m. reči ne smemo objaviti. Pritožite se na glavarstvo ter obenem obvestite tudi Vašega poslanca, kako čudno in neprimerno se je postopalo pri rekviriranju.

Zadnja poročila došla v petek dne 15. februarja.

Cesarjev oklic na armado.

Naš cesar je dne 14. februarja izdal na armado sledeči oklic:

Ruska milijonska armada je začela odlagati crožie, katero je dvignila proti naši monarhiji. Nočem, da bi minila ta ura, ne da bi se spominjal svoje oborožene sile. Predvsem zrem nazaj na težke tedne in mesece, v katerih so morale avstro-ogrske bojne sile, katere je spremljal blagoslov mojega nepozabnega prastrica, ustavljati skoro vso silo prvega ruskega navalava. Vse, kar se je pozneje storilo v zvestem skupnem delovanju z našimi hrabrimi zavezniki, je črpalo svojo pramoč iz iste ognjene preskušnje. Za spomlad Gorlič in Tarnovega je trebalo krvne setve, katero so prve poljske in gališke bitke in prva karpatska zima spravile v zemljo. Zopetno zavzetje Lvova, zavzetje Ivangoroda in Bresta in obramba v letu 1916, v koje zmagonosnem izidu sem se kot armadni poveljnik nahajal v sredini svojih zvestih — vseh teh uspehov bi si bilo komaj mogoče misliti brez zamaha in požrtvovalnosti tiste začetne dobe. Veliki ruski polom je bil povzročen vsled prvega udarca ob rekah San in Dunajec.

Ta vseh bo za vse čase spadal k najslabjšim izročilom zgodovine naše domovine. Ni še napočila ura, ko bi mogel svoje bojovnike poklicati nazaj na domača ognjišča, toda vroitev bo prišla in takrat naj Moji narodi iz vznesenih spominov na slavne čine svojih sinov črpajo svojo moč za zopetno zgradbo in za novo prospevanje. Bog z nami!

Avstrijske čete zasedle Brody.

Vsled določil pogodbe z Ukrajino so avstrijske čete dne 13. februarja zasedle vzhodnogališko mesto Brody. Tega dne je prišel v našo last še tudi oni kos gališke zemlje, katero so zasedli Rusi že ob iztrihu vojske l. 1914.

Notranjepolitičen položaj.

Listi poročajo iz Dunaja, da se je položaj včeraj, dne 14. februarja nekoliko zboljšal. Vlada baje upa dobiti za proračun 10 do 20 glasov večine. Upa namreč, da se bo nekaj poslancev Poljskega in Jugoslovanskega kluba odtegnilo glasovanju (Slabo upanje! Op. ur.) Grof Czernin pa namerava zadovoljivo in pomirjevalno upihvati na Poljake, češ, da te sedaj označene meje med Ukrajino in Poljsko niso končno veljavne in da bo meje natanko določila komisija, v kateri bodo imeli svoj prostor tudi Poljaki. Poljsko kolo ima v soboto, dne 16. t. m. plenarno klubovo sejo, v kateri se bo določilo stališče kluba napram vladi. Ministrski predsednik Seidler se je pogajal včeraj tudi s Čehom Stanekom. Stanek je izjavil, da Čehi brezpogojno vstrajajo pri svojih že označenih zahtevah. Sedanji vladi pa ne marajo staviti nikakih zahtev, ker vlada vsled svojih vsestranskih obljub istih ne more izvršiti. S posebnim povdankom je omenjal, da Čehi ne trpijo, da bi se posamezni deli češko-nemškega spora iztrgali iz celote in bi se enostransko rešili. Čehi seveda vztrajajo na svojem opozicijskem stališču. Z nemškimi nacionalci pa se je posvetoval celih pet ur. Vlada računa, da nemški socialni demokratje ne bodo glasovali proti vladi, temveč, da bodo v na bolj neugodnem slučaju pred glasovanjem odšli iz dvorane.

Razburjenost med Poljaki.

Iz Krakova poročajo, da se bo tam vršila dne 18. t. m. splošna prireditve vsega krakovskega prebivalstva proti odcepitvi gubernije Holm od Poljske k Ukrajini. Visokošolci bodo skrbeli za red.

Listi poročajo iz Lvova: Bivši minister Glombinski je odložil vse svoje redove in vsa odlikovanja.

V Krakovu so razobesili črne zastave. Poljski listi so izšli dne 13. in 14. februarja v žalni obliki, s črnim robom na prvi strani. Vsi so zelo razljučeni vsled delitve poljskega ozemlja. „Gazeta Porana“ piše: Poljaki ne bodo pod nobenimi pogoji dovolili delitev svoje domovine.

Lloyd George o sklepih v Versaillesu.

Lloyd George je prišel nekoliko v škripce. V seji spodnje zbornice dne 12. februarja ga je namreč prejšnji ministrski predsednik Asquith vprašal o razširjenju pravic versailleskega vojnega sveta. Lloyd George je v odgovoru najprej omenil govora Czernina in Hertlinga. Je sicer v obliki razlika med tema govoroma, ne pa v vsebini. Czernin postavlja Mezopotamijo, Palestino in Armenijo v isto vrsto kot Belzijo in je menda mnenja naj se te pokrajine vrnejo Turčiji pod istimi pogoji, pod katerimi naj Nemčija vrne Belgijo. Glede na italijanske zahteve in na zahteve Slovanov v Avstriji se Czernin ni izjavil o nobenem vprašanju, ne da bi se najizrazitejše branil, da bi razpravljal o kakih pogojih, ki se morajo smatrati za mirovne pogoje. Glede na versaillesko konferenco je Lloyd George nato izjavil, da so se spriča ojačenja zahodne fronte s četami v vzhodne fronte storili sklepi, vsled katerih bodo zavezniki s svojimi armadami nastopali kakor z eno armado. O podrobnostih teh sklepov pa ne more in ne sme govoriti, ker so se proglasili za tajne; če bi se izdali javnosti, bi Nemčija takoj storila protikupe in bi tako oškodovala četverosporazumova podvzetja. Lloyd Georgeov govor pa ni zadovoljil Angležev, kateri so precej nevoljni zavoljo tega, kar se je v Versaillesu baje sklenilo, naj se angleška generala Haig in Robertson podredita francoskemu najvišjemu vodstvu. Angleški ponos je s tem razžljen.

V nadaljni razpravi je o tej točki še tudi govoril državni tajnik za zunanje zadeve Balfour, ki je povedal, da se je v Versaillesu tudi razpravljalo o govorih Czernina in Hertlinga, v katerih pa se ni našla ena zadovoljujoča misel, vsled česar so vojaška podvzetja sedaj važnejša kakor kedaj poprej. Ali je bilo v teh govorih kaj, kar bi dajalo vojnim ciljem četverosporazuma kakršnokoli zadoščenje? Czernin se v svojem govoru ni pokazal pripravljenega, da bi sprejel le samo enega važnih vojnih ciljev Wilsonovih.

Spor v Nemčiji.

Pri razgovorih v nemškem velikem stanu se vrši resna borba med obema strujama. Konservativci in Vsemenci namreč zahtevajo, naj se nadalje postopa zoper Rusijo, da se jo tako prisili k podpisu mirovne pogodbe. Če bodo vsenemci prodrli s svojimi zahtevami, bodo baje kancelar grof Hertling, podkancelar pl. Payer in tajnik zunanjih zadev pl. Kühmann podali cesarju svojo ostavko. Nekateri listi pa poročajo, da se je ta spor že poravnal.

Boljševiki v boju z Ukrajino.

Boljševiki hočejo Ukrajino s silo nuzgati. Od početka tega meseca se bijejo okoli Kieva krvavi boji med boljševiki in ukrajinskimi četami. Boljševiki so zasedli Kiev. Ukrajinska Rada je svoj sedež prestavila v mestu Zlomisir. V Kievu so boljševiki priredili krvavo morijo, baje 3000 civilnih oseb je umorjenih. Sedaj pa je Rada zbrala okoli Kieva veliko čet ter upa, da prežene boljševike. Boljševiki pa tudi ne mirujejo. Izdalo se je sicer ukaz demobilizacije, točno 4 ure kasneje se je preklical, vsled česar se razoroženje v Rusiji še ni izvršilo. Boljševiki spravljajo svoje čete z nemške in avstrijske fronte ter jih nameravajo uporabiti za odločilni boj zoper Ukrajino. To pa bi bilo usodno za Nemčijo in Avstrijo. Če zmagajo, bi naša mirovna pogodba z Ukrajino ostala brez sadov. Zato ni izključeno kakor pše »Kölnische Volkszeitung« da so se pri razgovorih v nemškem glavnem vojnem stanju t. rih važni sklepi ter da se bo na velikoruski fronti moralo takoj zopet začeti z vojaškimi podvzetji, da se prepreči zmaga boljševikov nad Ukrajino.

Poslano.

Zavarovanja na vojno posojilo za preskrbo otrok z glavnico za opremo in vzgojno rento. Zavarovana glavnica vojnega posojila se izplača po preteku zavarovalne dobe, ki si jo podpisatelj sam izvoli (15 ali 18). Umrje li podpisatelj t kom zavarovalne dobe, potem preneha plačevanje nadaljnih premij, otroku, ki se naj preskrbi, ali drugi po podpisatelju določeni osebi pa se izplača:

a) takoj posmrtnina v izmeri 20% zavarovane nominalne glavnice,
b) tekom vse ostale zavarovalne dobe vzgojna renta v letnem znesku 20% zavarovane nominalne glavnice,
c) koncem zavarovalne dobe zavarovana nominalna glavnica vojnega posojila kot opremni kapital (dota).

Plačila pod a) in b) se izvrše v gotovini. Izplačila niso odvisna od otrokovega življenja. Ako otrok umrje, se nadaljujejo na željo podpisatelja ali njegovih postavnih naslednikov drugemu otroku ali pa tudi poljubni drugi osebi, ki jo je podpisatelj določil.

Zavarovanje je veljavno v polnem obsegu od prvega hipa dalje za primer smrti. Za vojake na bojišču ni plačati za zavarovanja do K 10.000.— nikakega poviška, za višje zneske je vojni povišek zelo zmeren.

Premije so skrajno nizke. Potrebna je zdravniška preiskava.

Primer: 32-letni mož zavaruje svojemu 2 letnemu otroku za dobo 18 let torej do 20. leta, glavnico K 10 000.— kakor tudi posmrtnino in vzgojino po 20% glavnice, t. j. po K 2000.—. Letna premija znaša le K 491.20.

Ako umrje podpisatelj v drugem zavarovalnem letu, se izplača: takoj posmrtnina K 2000.— v gotovini, 16 zaporednih let vzgojna renta letnih K 2000.—, t. j. K 32.000.— v gotovini, skupaj torej K 34 000.— in po preteku 18 letne zavarovalne dobe se K 10.000.— nominala vojnega posojila. Za vsa ta visoka izplačila se je plačalo na premiji vsega skupaj le K 982.40!

Premije se morejo poravnati tudi za vso zavarovalno dobo na enkrat v naprej, pri čemer se računi 4 3/4% diskonta. V primeru podpisateljeve smrti se povrnejo tudi vse neporabljene diskontirane premije.

V zgoraj podanem primeru bi bilo plačati enkratno premijo K 6233.90. Umrje li podpisatelj v 2. pogodbenem letu potem se izplačajo po njegovi smrti že omenjeni zneski in takoj tudi neporabljeni del enkratne premije K 5676.95. Skupaj bi prejel dedič celih K 39.676.75 v gotovini in K 10.000.— nom. vojnega posojila.

Popolnejše in cenejše oskrbe družine si sploh ne moreš misliti!

Enkratna premijska predplačila se morejo poravnati tudi z vojno-posojilnimi papirji VII. ali prejšnjih emisij. Kdor ima take papirje, more podvojiti svoje dosedanje podpise brez vinarja gotovine, naložiti svojo vsak hip likvidno glavnico na visoke obresti, koristiti domovini in poskrbeti poleg tega še za svoje drage.

Pojasnila o le tem zavarovanju, o vojnem zavarovanju in o drugačnih zavarovanjih na vojno posojilo brez in z zdravniško preiskavo dajejo in predloge sprejemajo: deželna poslovalnica c. kr. avstr. vojaškega zaklada za vdove in sirote, zavarovalni oddelek, Ljubljana, Frančevo nabrežje 1, okrajne poslovalnice v vseh političnih okrajih in njih pooblaščenici.

171

Kupim

korenje, repo, kisló zelje, kisló repo, drevesno skorjo, in ježce, po najvišjih cenah in tudi v vagonih za aprovizacije. Ponudbe Karlu Rayer, Maribor, Tegethof ova ulica št. 57.

Naročajte, priporočajte, podpirajte v prvi vrsti vsaj list v Novem mestu

Dolenjske Novice

vsi dolenjski rojaki, ki živite na zelenem Štajerskem. Naprej plačana letna naročnina 3 krene.

„Slovenski Gospodar“ in „Straža“

se prodajata v naslednjih prodajalnah in tobakarnah:

V Mariboru:

Prodajalna tiskarne sv. Cirila, Koroška ulica št. 5.
Papirna prodajalna Pristernik, Tegetthoff-ova ulica.
Trafika Handl v Tegetthoff-ovi ulici, Trgovina Czadnik v Stolni ulici.
Trafika na Glav. trgu (zraven rotovža).
Papirna trgovina Weixl Glavni trg.
Lagler Jos. Schmidpl.
Trafika Jož. Ortner, Schmidplatz 2.
Trafika v Gosposki ul. (nasproti hotela nadvojvoda Ivan).
Trafika v Grajski ulici.
Coretti, Grajski trg 7.
v Tegetthoff-ovi ulici (g. Žifko, blizu glavnega kolodvora).
Trafika Žifko, Melje.
Trafika na Tržaški cesti (nasproti magdalenski cerkvi).
Papirna trgovina Scheidbach, Magdalenski trg 9.
Trafika Maher, Magdalenski trg.
Trafika Nerat, Franc Joželova cesta 31.
Kresnik Ana, Franc Jožefova cesta 33.
Fleischmann v Krčevinah pri Mariboru.

Andritz pri Gradcu:

Trafika Schlacher Marija.

Brežice:

Trgovina g. Antona Umek.

Celje:

Papirna trgovina Goričar & Leskošek.
Trafika v Narodnem Domu.
Knjigarna gosp. Adler.

Celovec:

Trgovina g. J. Vajncerl, Velikovaška cesta 5.

Sv. Duh-Loče:

Gosp. Kristel Ferdinand (organist).

Dobrna pri Celju:

Trafika Ropan Alojzija.

Dolenji Logatec:

Trafika A. Kraigher.

Fram:

Trgovina Janeza Kodrič.

Fohndorf:

Trgovina Jurija Gajšek.

Gradec:

Zeitungsstand A. Klöckl, Jakominiplatz.
Zeitungs Exp. Kienreich, Sackstr. 4.

Guštanj (Koroško):

Trgovina g. Vinko Brundula.

Št. Ilj v Slov. gor.:

Organist g. Anton Rozman (stara šola).

Sv. Jakob v Slov. gor.:

Trgovina g. Frid. Zinauer.

Sv. Jurij ob juž. žet.:

Trgovina M. Zorko.

Kozje:

Trafika Vahčič.

Laški trg:

Trgovina Osolin Jos.

Lebring:

Knjigarna Scheidbach.

Sv. Lenart v Slov. gor.:

Trgovina gosp. Antona Zemljič.

Leoben:

Nickl Rupert.

Ljutomer:

Trgovina g. Alojzija Vršič.

Mala nedelja:

Trgovina Senčar Fr.

Novacerkev pri Celju:

Jankovič Antonija.

Petrovče:

Trgovina Polanc Jozef.

Ptuj:

Trafika Franc Julis Glavni trg.

Podlehnik pri Ptuj:

Trgovina gosp. A. Marinčič.

Postojna:

J. Marinšič.

Radgona:

Trgovina gosp. Antona Korošec.
Trgovina A. Kreml.

Ruše pri Mariboru.

Organist g. Ivan Nep. Slaček.

V Slov. Bistrici:

Prodajalna g. Roze Pičl.

Slov. Gradec:

Trgovina g. Bastjančič.

Stertal:

Cisel Matilda.

Šmartin na Pohorju:

Trgovina g. Janeza Kos.

Šoštanj:

Trgovina g. Ane Topolnik.

Sv. Trojica v Slov. gor.:

Trgovina g. Peter Čauš.

Sv. Tomaž pri Ormožu:

Trgovina g. J. Kegel.

Sv. Vid pri Ptuj:

Trgovina D. Tombah.

Veržej:

Trgovina gosp. Marije Koroša.

Vojnik:

Trgovina g. A. Brezovnik.

Vransko:

G. Brezovšek Ernest.

Žetale:

Trgovina gosp. Mat. Berlisg.

„Slovenski Gospodar“ izhaja vsak četrtek in stane za celo leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. Naročnina se najlozje pošilja po poštni nakaznici pod naslovom: **Upravništvo „Slov. Gospodarja“, Maribor.** Posamezna številka stane 16 vin.

„Straža“ izhaja vsak ponedeljek in petek popoldne. Naročnina za »Stražo« znaša za celo leto 12 K, za pol leta 6 K in za četrt leta K 3.—. Naslov za pošiljatev naročnine: **Upravništvo lista „Straža“, Maribor.** Pozamezna številka stane, kedar obsega 8 strani, 16 v, na 4 straneh pa 10 v.

Kdor se ni naročen na »Slov. Gospodar« in »Stražo«, naj to takoj stori. Oba lista prinašata zanimive novice iz domačih krajev, z bojišč, iz tujine, objavljate važne uradne odredbe, cene živini in pridelkom itd. itd. Naročajte naše liste vojakom na bojišču. Ako hočeš kako reč dobro prodati ali najti kupca, inseriraj v »Slov. Gosp.« in »Straži«.

Za pristnost in izvor se jačaji v dolnem obsegu.

VINA bela, rdeča in črna
(dalmatinska) od 56 l naprej
po povzetju prodaja in razpošilja trvdka
F. CVITANIC vdova **V MARIBORU**,
Šolska ulica št. 5.

„Panorama-International“

Maribor, Grajski trg št. 3, zraven gostilne „k črnemu orlu“ se priporoča na obilen obisk. Odprta cel dan. Vstopnina 30 v, otroci 20 v. Predstava traja 25 minut. Vojni dogodki iz vseh bojišč, pokrajine vseh dežel celega sveta v naravni velikosti, slikovite in resnične. Za malo denarja in malo izgubo časa se vidi mnogo zanimivosti celega sveta. Kdor si enkrat ogleda „Panorama“, pride zopet, ker so vedno nove predstave.

KUPIM

za vojaštvo 30—40 vagonov bele repe, korenja, krme in pese po najboljših cenah. Ponudbe z navedbo cene za vagon na naslov:

A. KREPEK,

MARIBOR, Bismarkova ul. 19.

Gostilna
Narodni Dom
v Mariboru

se priporoča cenj. občinstvu v Mariboru, v okolici in vsem, ki potujejo v Maribor. Točijo se najfinejša vina: Pekarčan i. t. d. Priznana dobra kuhinja.

V Narodnem Domu se vedno najde poštna slovenska družba.

Se priporočata

A. in L. Stelzer.

OOOOO:OOOOO

Knjigarna, umetnine in muzikalije.

Goričar & Leskovšek

Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami na debelo in drobno, priporoča: trgovcem in preprodajalcem velikansko izbero dopisnic **XX** po raznih cenah **XX**
Za gostilničarje: Papirnatu servijete v sled novih predpisov namestnje v Gradcu po zelo nizkih cenah.

OGLAS.

Najboljši kavni nadomestek v kockah ali odprto na vago v poštnih zavetkih 5 kg prodaja najceneje Alojzij Olifčič Trst, via Coroneo 13. 34

Jesenske prasce

kakih 5 ali brejo svinjo želi kupiti Simon Doško, posestnik Kamnica pri Mariboru. 31

Sprejem dva učenca v uk, katera sta dobrih starišev, in sta vsaj z dobrim uspehom dovršila štiri-razredno ljudsko šolo. Ivan Rebek, stavbeni in umetni ključavničar v Celju.

Kupim pianino, madraca in posteljni vložek za denar in druge stvari. Naslov v upravnistvu.

KUPIM
dobro ohranjen
PIANINO
ali
HARMONIJ

Naslov na upravo tega lista št. 24c.

Na Najvišje dovolilo Njegovega ces. in kralj. apostolskega Velikanstva

Tretja izvanredna C. kr. državna loterija za vojaške dobrodelne namene.

Ta loterija v denariju vsebuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobitek znaša:

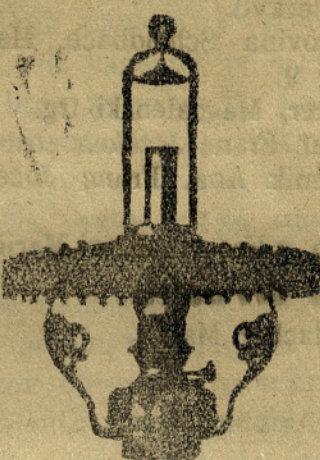
200.000 kron.

Žrebanje je javno in se vrši na Dunaju dne

21. februarja 1918. Cena srečke 4 krone.

Dobe se srečke v oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstrasse 5, v loterijskih kolekturah, v tobačnih trafikah, v davčnih, poštno-brzojavnih in železniških uradih, menjalnicah itd. Načrti za kupce srečk brezplačno. — Srečke se dopošiljajo poštnine prosto.

C. kr. generalno ravnateljstvo za državne loterije (oddelek za dobrodelne loterije).

Edina štajerska steklarska narodna trgovina
Na debelo! Na drobno!

FRANC STRUPI :: CELJE
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okraskov vsodobne. — Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in stavbah. Najsolidnejša in točna postrežba.

Ustanovljeno l. 1893.

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo

v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Dovoljuje članom posojila proti poročstvu, zastavi življenjskih polic, posestev, vladne starih papirjev ali za znanbi na službene prejeme.

Vrednajo se posojila v 7%, 15 ali 22%, letih v odsekah ali pa v poljubnih dogovorjenih obsekih.

Kdor želi posojilo, naj se obrne na pisarno v Ljubljani, Kongresni trg št. 19, ki daje vsa potrebna pojasnila.

Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih brestuje po 4 1/2%.

Društveno lastno premoženje znaša koncem leta 1915 519.848,40 kron. Deležnikov je bilo koncem leta 1915 1924 s 15.615 deleži, ki reprezentuje jamstveno glavnice za 6.089.850 kron.

Travnik

kupim ali vzamem v najem in sicer v bližini Maribora. Vpraša se pri trdkri Tischler, Maribor Tethof-ova ul. 19. 32

Eno cerkev ali starno sliko poslika katol. umetnik, propagator umeni cirkevne, brezplačno, le povrnitev režijskih stroškov Podrobna pojasnila daje „Revue pro umeni cirkevni“, Praga-Vinograd, Krameriova 10. Češka.

Učenec in prodajalka se sprejmeta, v trgovini z steklom, porcelanom in galanterijskim blagom. I. Kovačič, Radgona.

Dva vini arja

le samostojne in spretno strokovne osebe, sprejemem p.d. ugodni pogodbi, kot 2000 ozir. 1500 kron plače, letno 2—3 sožnje drv, kot njive, stanovanje, iz vinogradi deputat. Za prehrano je dobro p. okrbljeno. Le strokovno izobražene osebe se naj oglašijo plačeno ali ustmeno pri upravnistvu „Straže“.

Plačam

visoke obresti in dam na željo namesto denarja druge stvari! Vsled nakupa več orlov zemlje se išče na lepo posestvo v lepem trgu najno posojilo 6000 K proti triletnem odplačilu. Posojilo popolnoma varno! Ponudbe na upravo tega lista. 35

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

Obrestuje hranilne vloge po

3 3/4 %

Za nalaganje po pošti na razpolago poloznice poštne hranilnice številca 92465.

Daje posojila

pod ugodnimi pogoji na vknjižbo, na poročstvo in zastavo Vknjižbo izvršuje posojilnica brezplačno; stranka plača le koleke.

Uradne ure

vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne

34

OO „HOTEL BELI VOL“, Graška (cesarja Vičjema) cesta številca 9. OO